

Woord vooraf.

We zijn nu in de laatste rechte lijn naar de Gouwdag op 23 maart. Het is voor onze vereniging een hele eer om die te mogen organiseren. En die organisatie staat nu bijna op punt. Maar zoals bij elk evenement zal er ook nu wel ergens uit een onbekende hoek een obstakel(tje) te voorschijn springen.

Voor u, dierbare lezer, hebben we deze keer een verrassing!

Ja, hebt u het al gezien? Dit tijdschrift staat voor het eerst volledig in kleur en voor de kenners: het is ook digitaal geprint door de Koninklijke Drukkerij Em. De Jong uit Baarle-Nassau.

Wij, het bestuur van heemkunde- en erfgoedvereniging Nicolaus Poppelius en de redactie van de Drie Goddelijke Deugden, zijn dan ook bijzonder trots dat we dit hebben kunnen verwezenlijken en we hopen dat u nog meer lees- en kijkplezier heeft.

Wat hebben we de laatste maanden gedaan?

In het museum is de benedenverdieping en de zolder heringericht, zowel qua inhoud als qua opstelling. We zouden graag tegen 2015 willen focussen op het grensgebeuren en dan vooral tijdens de Eerste Wereldoorlog. Daarom zijn we gestart met enkele samenwerkingsverbanden zowel particulier als met heemkringen uit de buurgemeenten. Dit alles vergt veel tijd en we zouden hier enthousiaste medewerkers extra bij willen betrekken.

Het Archief en Depot aan de Bredase Weg in Weelde zijn na ruim een jaar aanpassen met beperkte middelen omgetoverd tot een aangename, werkbare en uitnodigende omgeving. De Erfgoeddag, met als thema 'Stop de Tijd', zal daar ook plaatsvinden op zondag 21 april. Maar voor onze leden is er al een exclusieve open-deur op zaterdag 27 april. (U vindt in dit tijdschrift de inschrijvingsformulieren).

Bij de gezellige activiteiten was de nieuwjaarsreceptie, gevolgd door de lezing van dr. Jan Van Eyck, ondanks de barre winterse atmosfeer op 16 januari een succes. Het was die dag Siberisch koud, de champagneflessen sprongen net niet kapot en we hebben ondanks de sombere weersvoorspellingen toch een zestigtal doorwinterde gepassioneerden mogen ontvangen.

Na een boeiende uiteenzetting kregen we van dr. Jan van Eyck nog een laatste goede raad mee.

Bij deze wil ik alle mensen bedanken die hieraan hebben meegewerkt of ondersteuning gegeven en vooral niet te vergeten de leden en de bezoekers die onze activiteiten eer aandoen.

Lief en leed.

Onze deelneming betuigen we bij het overlijden van:

- Augusta (Gusta) Van Hees-Botermans (*26/08/1913), geboren en getogen in Poppel (café Tramhalte) werd bijna 100 jaar. Zij was de weduwe van Aloïs Van Hees (Wies Pieten) en verbleef sinds enkele jaren in een serviceflat bij het rust- en verzorgingstehuis in Ravels. Op 21 januari 2013 is ze in Turnhout overleden.
- Mia Verelst overleed in Turnhout op 2 januari 2013.
- Joseph Van Dun, priester op rust, overleed te Turnhout op 7 januari 2013.

Onze felicitaties gaan uit naar:

Frans en Melanie (Gusta) Verbeek-Keustermans. Zij vierden hun diamanten bruiloft op 3 januari 2013. Tevens vierden ze een viergeslacht: Frans, zoon Luc, kleinzoon Jeroen en achterkleinzoon Stan.

Luc Andries

Praktijkervaringen van een beginnend 'amateurheemkundige'.

Luc Andries.

Ik ben nu anderhalf jaar actief lid van de heemkunde- en erfgoedvereniging Nicolaus Poppelius. Vroeger, tijdens mijn ander actief leven was ik een slapende tak aan de heemkundeboom en probeerde ik de vereniging te steunen.

Wat me opgevallen is in de korte tijdsspanne waarin ik met erfgoed en/of heemkunde bezig ben, is het aantal overkoepelende organisaties in Vlaanderen. Het moet mij van het hart dat een kat hier haar eigen jongen niet zo gemakkelijk terugvindt.

Het is mogelijk dat mijn eerste indrukken van het erfgoedlandschap verkeerd zijn, laat het ons dan houden op een beginnersvergissing van een enthousiaste vrijwilliger.

Deze organisaties leggen jaarlijks hun thema's voor waar wij dan een evenement kunnen rondbouwen. Men is niet verplicht om hieraan deel te nemen, maar omwille van subsidies en erkenningen wordt het wel aangeraden. Men verwacht van ons als amateurs bovendien een zekere professionaliteit. Wij hebben als ervaringsdeskundige ook de mogelijkheid cursussen te volgen om zo beslagen mogelijk op het ijs te komen. Voor mensen die zich vrijwillig inzetten -al dan niet met een gezin en na een zware dagtaak- vormt dit alles een zware opgave.

Als men dan op een bepaald moment denkt de organigram te begrijpen, wordt men wel eens verrast door het verdwijnen van een tak aan de erfgoedboom en het even snel ontluiken van een nieuwe loot aan dezelfde boom. Een voorbeeld in het afgelopen jaar vormt het verdwijnen van Erfgoed Vlaanderen en de geboorte van Herita. Zij waren en zijn verantwoordelijk voor b.v. 'Open Monumentendag'. Deze wijziging naar Herita lijkt me ontstaan te zijn naar analogie van het Britse National Trust (heritage).

Een organigram maken van het Heemkundig Landschap in Vlaanderen is geen sinecure en toch ga ik het proberen, vermoedelijk tot mijn scha en schande. Ik ga dat doen vanaf de basis, dit is wel niet de gewone gang van zaken om zo'n structuur op te zetten.

Laten we eraan beginnen: dus aan de basis treffen wij het individuele lid aan al dan niet in familieverband. Deze mensen vormen eigenlijk, alles welbeschouwd, de hoeksteen van de constructie en het betonnen fundament waarop het hele bouwwerk steunt. Zij zijn verenigd in een plaatselijke heemkundekring, die gelijkgestemde zielen verbindt. Daarboven vinden wij interlokale samenwerkingsverbanden (NERF- KERF-e.a.) en vervolgens de provincie, in ons geval de Gouw Antwerpen.

Vanaf hier wordt het spannend omdat we op het Vlaamse niveau komen. We treffen er onze al eerder genoemde Herita, Faro, Heemkunde Vlaanderen en andere bekende Vlaamse verenigingen zoals het Davidsfonds, dat jaarlijks een samenwerking met heemkunde opzet in de organisatie van 'De Nacht van de Geschiedenis'.

Het Vlaamse politieke leven heeft natuurlijk ook zijn inbreng. Ze beslissen op hun beurt over bepaalde subsidies en toelagen. Dit begint op gemeentelijk vlak met in stijgende lijn de provincie, het Vlaamse niveau en eindigend bij het Europese. Zij hebben allemaal hun regeltjes en wetjes. Voor ons als onbezoldigde gepassioneerde amateur is er dan het niet te versmaden papierwerk, dat aan de nodige eisen moet voldoen om langs de kassa te passeren.

Gelukkig werd vorig jaar ERFGOEDSTEUN boven de doopvont gehouden. Dit is een aanspreek- en ondersteuningspunt als je door de bomen het bos niet meer ziet.

Dierbare lezer, dit is niet negatief bedoeld. Ik tracht enkel een verduidelijking aan te brengen in het versnipperde erfgoedlandschap en eventueel een positieve dialoog op gang te brengen. Moeten we al dan niet deze complexe weg verder afleggen of zouden we beter naar een eenvoudiger werkingsmodel streven met aanvaardbare administratieve druk.

Dit zou geen 'Utopia' mogen worden maar een 'Realiteit' waarbij de gepassioneerde erfgoedwerker zich kan wijden aan zijn vak en/of vrijetijdsbesteding.

Ik dank u.

Enkele nuttige websites:

- Europese Gemeenschap
- Vlaanderen.be
- Erfgoedsteun.be
- Herita.be
- Faro.be
- Heemkunde-Vlaanderen.be
- Heemkunde-gouwantwerpen.be
- VIOE.be (Vlaams instituut voor onroerend erfgoed)
- online Erfgoedbibliotheek Flandrica (roerend erfgoed)
- en de verschillende links op elke website hierboven vermeld

In de vaart der volkeren.

Ries van der Linden.

Hoewel het niet ongebruikelijk is dat een heemkundekring annex erfgoedvereniging als de onze zich voornamelijk bezig houdt met zaken uit het verleden, ontkomen wij er toch niet aan mee te gaan met de ontwikkelingen van deze tijd.

Een van de meest confronterende evoluties is de manier waarop informatie beschikbaar wordt gesteld aan hen die daarvoor belangstelling hebben.

Vroeger gebeurde dat door mondelinge overlevering van de ene mens naar de andere. Later werden handgeschreven documenten opgemaakt zodat meerdere lieden hiervan gebruik konden maken. Weer later, na het uitvinden van de boekdrukkunst, wordt informatie voor nog meer mensen gebruiksvriendelijk. De laatste 20 jaar is door de introductie van het internet en de daarbij horende technologie alle denkbare informatie wereldwijd zichtbaar met een paar simpele muisklikken.

Het is u hopelijk niet ontgaan dat ook 'Nicolaus Poppelius' de afgelopen jaren op dat vlak niet heeft stilgezeten. Wij beschikken inmiddels over een uitgebreide website (www.nicolaus-poppelius.be) waarop een duizenden pagina's informatie voor de hele wereld beschikbaar zijn. Informatie over onze activiteiten, over toponymie, genealogie en archeologie. Maar ook alle eerder verschenen exemplaren van ons tijdschrift 'De Drie Goddelijke Deugden', en verschillende boeken welke onder regie van de Heemkundekring zijn verschenen, worden op het internet gratis aangeboden.

Op de website zijn tientallen links te vinden naar andere websites waar voor heemkundig belangstellenden interessante dingen te vinden zijn, zoals archieven van diverse universiteiten, abdijen en overheidsinstellingen.

Summary by Month										
Month	Daily Avg				Monthly Totals					
	Hits	Files	Pages	Visits	Sites	KBytes	Visits	Pages	Files	Hits
Jan 2013	1303	965	275	98	393	172079	692	1931	6759	9126
Dec 2012	887	724	291	114	1205	611098	3534	9050	22463	27511
Nov 2012	1067	798	361	116	1188	669261	3486	10855	23956	32025
Oct 2012	942	698	389	121	1193	670217	3776	12062	21662	29208
Sep 2012	901	688	289	102	940	628348	3084	8685	20641	27051
Aug 2012	679	541	195	100	908	641422	3111	6073	16775	21049
Jul 2012	676	511	252	108	863	576711	3370	7814	15858	20986
Jun 2012	841	590	209	98	782	632583	2968	6277	17728	25233
May 2012	918	625	278	114	795	686341	3557	8630	19405	28488
Apr 2012	954	715	302	124	998	839658	3741	9068	21451	28638
Mar 2012	933	679	288	120	1030	692012	3727	8931	21069	28938
Feb 2012	858	565	237	131	1167	589756	3806	6883	16389	24894
Totals						7409486	38852	96259	224156	303147

Zijn wij al blij wanneer ons museum op een zondagmiddag door 10 geïnteresseerden wordt bezocht, onze website kan zich in een belangstelling van gemiddeld circa 100 bezoekers **per dag** verheugen.

In 2012 hebben bijna 39.000 bezoekers samen ongeveer 100.000 pagina's op onze website bezocht en 225.000 bestanden geraadpleegd. Wel gebiedt de eerlijkheid te vermelden dat die 39.000 niet alleen 'natuurlijke personen' achter een scherm en een toetsenbord zijn. Een deel van de 'bezoekers' zijn robots, oftewel zoekmachines zoals

Google, Yahoo, Bing, AltaVista e.d., die de bestanden napluizen en kernwoorden opslaan voor als iemand ergens ter wereld iets wil opzoeken dat toevallig op onze website staat.

Normale mensen bekijken onze website meer gericht. Met name de genealogische pagina's op de site worden zeer druk bezocht, evenals de boeken 'Wel en Wee in Weelde' en 'Ravels in Lief en Leed'. De hoogste bezoekersaantal trekt het boek 'Weelde Toen en Nu'.

Naast internet streven we ernaar in de toekomst ook meer gebruik te gaan maken van e-mail.

U heeft er geen idee van hoeveel tijd (en geld) het kost om uitnodigingen voor activiteiten en vergaderingen te printen, vouwen, in enveloppen te steken en rond te brengen of per post te versturen. Op dit moment beschikken wij 'maar' over circa 70 e-mailadressen van de ruim 350 gezinslidmaatschappen die de vereniging telt. Graag zouden wij dat aantal sterk willen uitbreiden om u sneller en doeltreffender op de hoogte te kunnen houden van wat er binnen de heemkundekring speelt.

Zo zouden wij u willen oproepen om uw e-mail adres aan ons door te geven. Dat kan via het contactformulier op de website of door een berichtje te sturen aan: **ries.linden@eriador.be**

Angst dat uw mailadres in verkeerde handen valt hoeft u niet te hebben. Wij verzenden de mails zonder dat anderen uw mailadres te zien krijgen.

Ook los van internet en e-mail, zijn computers niet meer weg te denken uit het heemkundig werk. Het systematisch in kaart brengen van onze schatten in het museum en het archief in Weelde-Station is op zich al een 'levenswerk'. Door middel van het digitaliseren van onze verzamelingen (documenten, foto's, bidprentjes e.d.) is niet alleen alles ook in de toekomst nog beschikbaar en terug te vinden, maar bovenal ook gemakkelijker toegankelijk te maken voor iedereen die daar kennis van zou willen nemen. De gegevens daarvoor eerst allemaal in het systeem brengen, is een klusje waar we de komende jaren nog wel druk mee bezig zullen zijn en waarbij

we best nog wel wat hulp zouden kunnen gebruiken. Houd u dus niet in ...

Het gebruiken van moderne technologie is uiteraard geen doel op zich. Uiteindelijk is alles erop gericht het belang en het behoud van ons erfgoed en de kennis van onze historie zo breed mogelijk onder de aandacht te brengen. We hopen hiermee bij nog meer mensen belangstelling te kweken voor de heemkunde. Meer bezoekers aan ons museum 't Kaske. Meer leden en vrijwilligers die een handje toe willen steken.

Kortom, om tegenwoordig het verleden voor de toekomst te bewaren en ook voor jongere mensen toegankelijk te maken, zullen we meer en meer gebruik maken van de beschikbare technische hulpmiddelen. Heemkunde- en erfgoedvereniging Nicolaus Poppelius gaat daarin mee in de vaart der volkeren...

Meer weten? Scan het logo hiernaast met uw smartphone en laat u verrassen!

Het gemeentehuis van Weelde, pronkstuk van architect Jozef Schellekens.

Tekst: Marinus Willems

Scans: Luc Andries

Tot de fusie van de gemeenten in 1977 hadden Ravels, Weelde en Poppel elk hun eigen gemeentehuis. Na de onafhankelijkheid van België had Ravels een gemeentehuis in de Kerkstraat, een bescheiden gebouw zonder verdieping tussen de Sint-Servatiuskerk en de school. Nadien bouwde Ravels een gemeentehuis met verdieping in de Kerkstraat. Dit verdween en de gemeente kocht een gebouw aan op de Grote Baan, het vroegere ijsfabriekje en café Buys, waar nu Kind en Gezin gehuisvest is.

Ravels, dorpszicht met gemeentehuis zonder verdiep.

Poppel had een gemeentehuis in de Poppelsestraat (nu Dorp) waar we vandaag de dag de gemeentezaal aantreffen. Verderop in de straat stond een kapelletje (kaske genoemd) toegewijd aan O.L.Vrouw, de heilige Joachim en de heilige Anna. Dit kapelletje werd in 1903 afgebroken. Van 1903 tot 1905 bouwde de gemeente Poppel hier een nieuw gemeentehuis. In ons tijdschrift nr. 63 van maart 2012 werd hier een artikel aan gewijd.

Poppel.

Weelde had sinds 1840 een gemeentehuis in Weeldestraat naast de kapel van Sint-Jan. Het was een mooi maar te klein geworden gemeentehuis. In de voorgevel prijkte een afbeelding van Sint-Michiël, de patroon van Weelde. Het gebouw had een dubbele bordestrap. In 1947 vond de gemeenteraad van Weelde dat het gebouw te klein werd, niet meer voldeed aan de eisen van die tijd en men wilde het gemeentehuis vergroten. Het Provinciebestuur van Antwerpen werd om een advies gevraagd. Hun besluit was zeer

negatief. Om allerlei redenen werd een vergroting afgekeurd, zoals blijkt in de bijlage van een schrijven van 2 januari 1947.

1947/01

gemeentehuis nieuw
vergrooting

PROVINCIEBESTUUR
van
ANTWERPEN
3 AFDEELING
Nr. 10.100
(In het antwoord te bevestigen)

Antwerpen, den 2 JAN 1947
Koningin Elisabethlaan, 18, 22
Tel. 77883 — 84 — 85 — 86

aan het Gemeentebestuur
van en te
Weelde.

VOORWERP :
Weelde-gemeentehuis

BIJLAGEN :
Mijne Heren,

Als gevolg van Uw schrijven van 8 Januari 1947, betreffende het vergroten van uw gemeentehuis, heb ik de eer U te laten weten, dat uit een door mijn diensten ingesteld onderzoek gebleken is, dat het gebouw niet kan verroot worden noch in horizontale zin, noch door het optrekken van een verdieping op het thans bestaande gebouw.

In horizontale zin is het onmogelijk, doordat bij het vergroten van de kerk deze gebracht werd tot op twee meter van het gemeentehuis.

Door het optrekken van een verdieping om de volgende redenen *onmogelijk* :

a) omdat het gebouw constructief hiervoor niet bestemd is, daar zich reeds kisten vertonen in de muren van de linkervleugel;

b) doordat het ondoelmatig is, doordat een lokaal moet worden prijsgegeven voor trapruimte, en anderszids slechts één groot en één klein lokaal kan bijgebouwd worden;

c) omdat het esthetisch niet verantwoord is; doordat een verdieping op het smalle gebouw storend zou zijn.

d) omdat de overdreven uitgaven niet opwegen tegen over de geringe voordelen.

Het beste ware gezien het gebouw versleten is, de muren vochtig en de lokalen ongezond zijn dit gebouw af te breken en een geheel nieuw op te richten.

Ik verzoek U, Mijne Heren, deze opmerkingen in overweging te nemen en mij Uw zienswijze in deze aangelegenheid te doen kennen.

Voor de Gouverneur:
De Griffier der Provincie,
[Handwritten signature]

In 1956, onder burgemeester Raymond Hesters, besloot de gemeenteraad een ontwerp te laten maken voor een nieuw gemeentehuis. Provinciaal architect voor het arrondissement Turnhout, de heer Jozef Schellekens, kreeg de opdracht hiertoe.

PROVINCIEBESTUUR
VAN
ANTWERPEN
30 AFD. 200
Nr. 11.11
(In het geheel te verspreiden)
VOORWAARD
Woon-Gemeentehuis.

Antwerpen, de 15 APR 1954
Afdeling: Bouwwerken, 15-11
Tel. 27.56.86 - 88 - 89 - 90

Aan het Gemeentebestuur van
Weelde.

BLZ. 1

Mijnne Heren,

Als gevolg van uw schrijven dd. 29 maart 1954 betreffende het bouwen van een nieuw gemeentehuis in de loop van het jaar 1955, heb ik de eer U het volgende te melden:

Voor wat betreft de meest geschikte ligging almede de geschiktheid van het terrein dient U zich in verbinding te stellen met de heer Schellekens, Provinciaal Architect, Begijnenstraat, 16, te Turnhout die U hierover de nodige inlichtingen zal verstrekken.

Voor wat betreft het toekennen van toelagen wordt U er attent op gemaakt dat, ingevolge de oorzakendrieven van de heer Minister van Openbare Werken dd. 15.4.1948 en 31.12.1948 de, bij het Regentsbesluit van 2.7.1949 voorziene staatstoelagen van 30% voor het bouwen van gemeentehuizen, niet meer worden verleend.

Vanwege de Provincie Antwerpen worden voor het bouwen van gemeentehuizen eveneens geen toelagen verleend.

U dient er dus over te waken dat het volledig bedrag deser uitgaven voorzien wordt op de begroting 1955 en dat dit bedrag niet mag tegengevoegen worden in ontvangsten met verhoopte toelagen.

Alvorens tot de aanbesteding der werken over te gaan dient het ontwerp (plans, lastenboek-bestek, beraadslaging gemeenteraad) goedgekeurd door de Bestendige Deputatie ingevolge art. 77-7° van de gemeentewet, en alvorens tot de uitvoering over te gaan dient, ingevolge art. 61 van de gemeentewet, de aanbesteding eveneens goedgekeurd door de Bestendige Deputatie.

Voor de Gouverneur:
De Provinciale Griffier,

Rob. Picavet.

Wie was deze geboren Turnhoutenaar?

Jozef Schellekens werd geboren te Turnhout op 15.05.1909 en overleed tijdens een vakantie aan het Zilvermeer te Mol op 13.07.1963. Jozef was het oudste kind van Ignaas Schellekens en Maria van Poppel.

Vader Schellekens was schrijnwerker-meubelmaker, moeder was huishoudster en, zoals veel vrouwen in Turnhout, kantwerkster. Op 25.07.1933 huwde Jozef met Mietje Vogels. Het jonge paar kreeg vier kinderen. Aan het geluk van het jonge gezin kwam een einde bij de geboorte van hun vierde kindje. Moeder overleed in het kinderbed. Zeer bekommerd om zijn gezin zocht Jozef naar een vrouw die zijn echtgenote zou zijn en, belangrijk, een moeder voor zijn kinderen. In Maria Van den Bosch zag hij de kwaliteiten die hij zich voorstelde. Zij huwden en kregen nog twee kinderen.

Als oudste zoon was Jozef voorbestemd om te helpen in het bedrijf van zijn vader, en om het later eventueel over te nemen.

Maar Jozef had zijn zinnen gericht op kunst. Hij wilde kunstschilder worden. Dat was niet naar de zin van zijn ouders. Daar was helemaal geen markt naar en... je kon er de kost niet mee verdienen. Vader Schellekens liet zijn zoon wel naar de tekenacademie gaan in Turnhout. Dat kon Jozef nog van pas komen in het bedrijf. Op twintigjarige leeftijd studeerde Jozef af als Laureaat aan de academie en behaalde er een staatsmedaille.

Jules Taeymans, die naast provinciaal architect ook directeur was van de Academie van Turnhout, had de kwaliteiten van Jozef opgemerkt. Taeymans bood Jozef de job van tekenaar aan op zijn architectenbureau. Hier blonk Jozef uit als enthousiast, nieuwsgierig en talentvol medewerker. Jules Taeymans gaf zijn medewerker de gelegenheid 's namiddags lessen te volgen in architectuur aan de Academie voor Schone Kunsten in Antwerpen. Hier maakte Jozef kennis met latere toonaangevende architecten als Vic Blommaert, Renaat Braem en Jules Deswert. Hij ontmoette er beeldhouwers, schilders en grafische kunstenaars. Door de interesse voor deze verschillende kunstrichtingen kwam Jozef tot de overtuiging dat deze samen één samenhangend geheel vormden. Door zijn toedoen kwam er op de academie een nauwere samenwerking tot stand tussen architecten en beeldhouwers. De ijverige student Schellekens liet zich inspireren door de Duitse architect Walter Gropius en de Antwerpenaar Eduard Van Steenberghe, beiden voorstander van de modernistische stijl. In 1933, het jaar van zijn huwelijk, studeerde Jozef af als architect. Hij was de primus in de klas 'Bouwkundige Samenstelling' bij prof. Jef Huygh. Jozef Schellekens won de 'Prijs De Coster' die enkel aan uitzonderlijk begaafde leerlingen werd toegekend. Op de tentoonstelling van de academie hing het eindwerk van Jozef Schellekens naast dat van Vic Blommaert en Renaat Braem; een hele eer.

Nog in 1933 kwam Jozef in contact met Theo Op de Beek, onderwijzer, kunstschilder, dichter-schrijver, toneelspeler en -regisseur uit Oud-Turnhout. Zowel Schellekens als Op de Beek waren sterk geïnspireerd door Albert Van Dijck en Constant Permeke. Hun ontmoeting mondde uit in een hechte vriendschap zodanig dat ze samen besloten een stuk grond aan te kopen en er een woning te bouwen. Jozef tekende het ontwerp van een dubbelwoning. Modernistisch-kubusvormige stijl met hoge ramen, plat dak en veel betonconstructies. Het bouwwerk werd voltooid in 1936. De woning is intussen door de Vlaamse Gemeenschap erkend als monument. Een voorbeeld van modernistische baksteenarchitectuur. Het was een stijl die bij de modale Turnhoutenaar weinig succes kende.

In 1937 ging Provinciaal Architect Jules Taeymans met pensioen. Bewust van de kwaliteiten van zijn medewerker droeg hij Jozef Schellekens voor als zijn opvolger. Jozef werd benoemd als provinciaal architect voor het arrondissement Turnhout. Het modernisme dat weinig succes kende bij het grote publiek kon hij nu voluit beoefenen in opdrachten voor overheidsprojecten. De architecturale ontwerpen van Jozef Schellekens zijn gekenmerkt door de grote enkelvoudige ramen, rechthoekig en onderverdeeld door stalen

profielen. De tweede wereldoorlog betekende magere jaren in de bouwsector, ook architecten werden hiermee geconfronteerd. In 1941 stelde Jozef Schellekens zich kandidaat om directeur te worden van de Stedelijke Turnhoutse Academie. In deze periode legde hij zich nog meer toe op het maken van schilderijen, schetsen en portretten. Op architecturaal vlak was Jozef Schellens de grondlegger van 'De Turnhoutse School', een groep van architectenbureaus, die in de gouden zestiger jaren toonaangevend waren in Vlaanderen. Enkele van de grote realisaties van De Turnhoutse School waren o.a. De Parkwijk in Turnhout, de lagere school van Sint-Victor en het cultuurcentrum De Warande.

Jozef Schellekens stapte over naar een meer streekgebonden bouwtrant. De platte daken werden verlaten, schuine daken kwamen meer op de voorgrond. Een voorbeeld hiervan is het gemeentehuis van Weelde. Na de tweede wereldoorlog stond Schellekens in voor de restauratie van gebouwen zoals de geklasseerde Sint-Dimpnakerk in Geel en het stadhuis van Hoogstraten. Andere grote en prestigieuze ontwerpen waren onder meer het openluchttheater in het Rivierenhof en het strandpaviljoen aan het Zilvermeer in Mol. Architect Schellekens ontwierp verschillende scholen, met name in Oud-Turnhout, Noorderwijk, Dessel, Weelde (Hegge) en gemeentehuizen zoals die in Varendonk en Weelde

Inhuldiging van de school in de Hegge, Weelde. Links: architect J. Schellekens. Daarnaast burgemeester R. Heester.

Op 13 juli 1963 overleed Jozef Schellekens te Mol en werd begraven in Turnhout in het familiegraf waarvoor hij zelf het ontwerp maakte bij het overlijden van zijn eerste vrouw, Mietje Vogels.

Jozef Schellekens was een groot architect, een kunstenaar met de pen en het penseel, een groot mens.

In zijn 'In memoriam Jozef Schellekens' schreef Dr. Jan Veulemans als slotwoord bij de herdenking, uitgesproken op de algemene vergadering van de Vereniging van de Kempische Schrijvers te Antwerpen, op 11 november 1963: *"Jozef Schellekens is de weg gegaan van diegenen die bereid zijn geestelijke rust met lichamelijke uitputting te betalen. Hij was trouwens veel meer dan bouwer en kunstenaar. Meermaals betreunde hij de specialisatie van onze eeuw ten nadele van een algemene cultuur.*

Hij, de geestelijke dwangarbeider, begreep de passiviteit van zo velen niet? Hij, de levensminnaar, kon niet aannemen dat voor eender wie het leven, zij het soms ongenadig, niet boeiend kan zijn. Jozef Schellekens is tot de rust gekomen die hij zich zelf niet gunnen wilde.

Thans, ofschoon wij nog maar bij benadering de betekenis van zijn werk kunnen schatten, maar ervan overtuigd dat de tijd de ogen van velen zal openen, zeggen wij : Jozef Schellekens is onder ons, sprekend, het leven bezingend, verwijzend naar die schoonheid die hemel en aarde één maakt”.

Het is een grote eer voor de gemeente een gemeentehuis te hebben naar het ontwerp van zulk een kunstenaar.

De lange weg naar een nieuw gemeentehuis.

Als wij voor onszelf een nieuw huis willen bouwen komt daar heel wat bij kijken. Bij de bouwplannen van een gemeente voor een nieuw gemeentehuis zijn de administratieve beslommingen des te groter. In dit artikel willen wij u een beeld schetsen van het verloop van dit proces. Het is niet de bedoeling dat wij alle documenten aanhalen, wel deze die een belangrijke rol speelden in de verwezenlijking van dit bouwproject. Het college van burgemeester en schepenen dient de financiële toestand van de gemeentekas goed te bestuderen om te zien welke mogelijkheden er zijn.

De provinciale overheid houdt toezicht op alle activiteiten omtrent de bouwwerken die een gemeente zinnens is uit te voeren. De bouw van het nieuwe gemeentehuis van Weelde is een ontwerp van provinciaal architect, de heer Jozef Schellekens. De aanstelling van Schellekens is, ons inziens, een factor die de administratieve rompslomp wat vereenvoudigde.

Aan de hand van uittreksels uit de notulen van de gemeenteraad en correspondentie tussen gemeente- en provinciebestuur, architect en aannemers willen wij u een beeld schetsen van hoe dit prestigieuze project tot stand kwam.

De eerste ideeën voor de bouw van een nieuw gemeentehuis dateren van 1947. De gemeente Weelde diende bij de provincie een aanvraag in om het bestaande gemeentehuis in de Weeldestraat te vergroten. Na een onderzoek door de provinciale dienst gaf deze een zeer negatief advies en raadde de gemeente aan een nieuw gemeentehuis te bouwen, zie document blz.7.

Vanaf de voorbereidende denkoefeningen, de bouw en tenslotte de ingebruikname verliep een periode van 13 jaren onder het bestuur van maar liefst **vier burgemeesters**: Raymond Hesters burgemeester 1947-1958, Karel Segers waarnemend burgemeester 1958, Guillaume Swaan burgemeester 1959, Modest Hendrickx, burgemeester 1960.

Een chronologisch overzicht:

15.04.1954. De provinciaal griffier richt een schrijven aan het gemeentebestuur. Hieruit blijkt dat de bouw voorzien was voor 1955. Bovendien legt hij, namens de gouverneur, uit waaraan het gemeentebestuur zich dient te houden met betrekking tot geschiktheid van de plaats, toelagen die niet meer worden verleend noch door de staat noch door de provincie, de aanbesteding en de betaling. Zie document blz. 8.

Provincie ANTWERPEN
GEMEENTERAAD
WEELE

goedkeuring ontwerp
nieuw gemeentehuis.

Antwerpen, 13 december 1956.

Uittreksel uit het register der beslissingen van de gemeenteraad

ZITTING van 13 december 1956.

Representant: Voorzitter: R. Heesters

Agendapunt: 1. M.M. Martens, Lries, Van Beek, Van Looen, Bax en Segers.

Wijgerde.

De Gemeenteraad.

Gelot op onze Principiebeslissing van 29 maart 1954, waarbij de goedkeuring werd verleend tot het bouwen van een nieuw gemeentehuis, werd een besluit genomen in contact genomen werd met het Provinciebestuur met het oog op het uitwerken van bedoelde beslissing.

Gezien de heer Provinciale Architect, in opdracht van de Bestendige Deputatie, dd. 16.9.1955, een plan en lastboek heeft opgesteld, hetwelk geen aanleiding geeft tot bezwaren of wijzigingen.

Gezien bedoeld plan aan het advies van de Commissie voor Monumenten en Landschappen dient onderworpen.

Gezien de financiering voor de gemeente geen bijzondere moeilijkheden biedt.

Gezien het huidige gemeentehuis in verval is, onvoldoende ruimte biedt, ongesond is, niet meer beantwoord aan de behoeften van dezen tijd wat betreft uitlicht en inrichting.

Gezien dergelijke toestand niet langer meer in het belang van de diensten en in het algemeen belang kan geld worden aangewend dient te zijn en het zijne moet bijdragen tot verfraaiing van de gemeente, het ordenen van hare diensten en het bevorderen van kulturele aangelegenheden, waarvoor thans lokalen en zalen ontbreken.

BESLUIT

De plans en lastboeken, opgesteld door de heer Provinciale Architect, de heer Schellekens, dd. 24.8.1956, worden volledig goedgekeurd.

De financiering zal geschieden door middel van een lening op langen termijn, aan te gaan bij het Gemeentekrediet van België. Het nodige krediet zal worden uitgetrokken op art. 3 van de buitengewone begroting uitgaven.

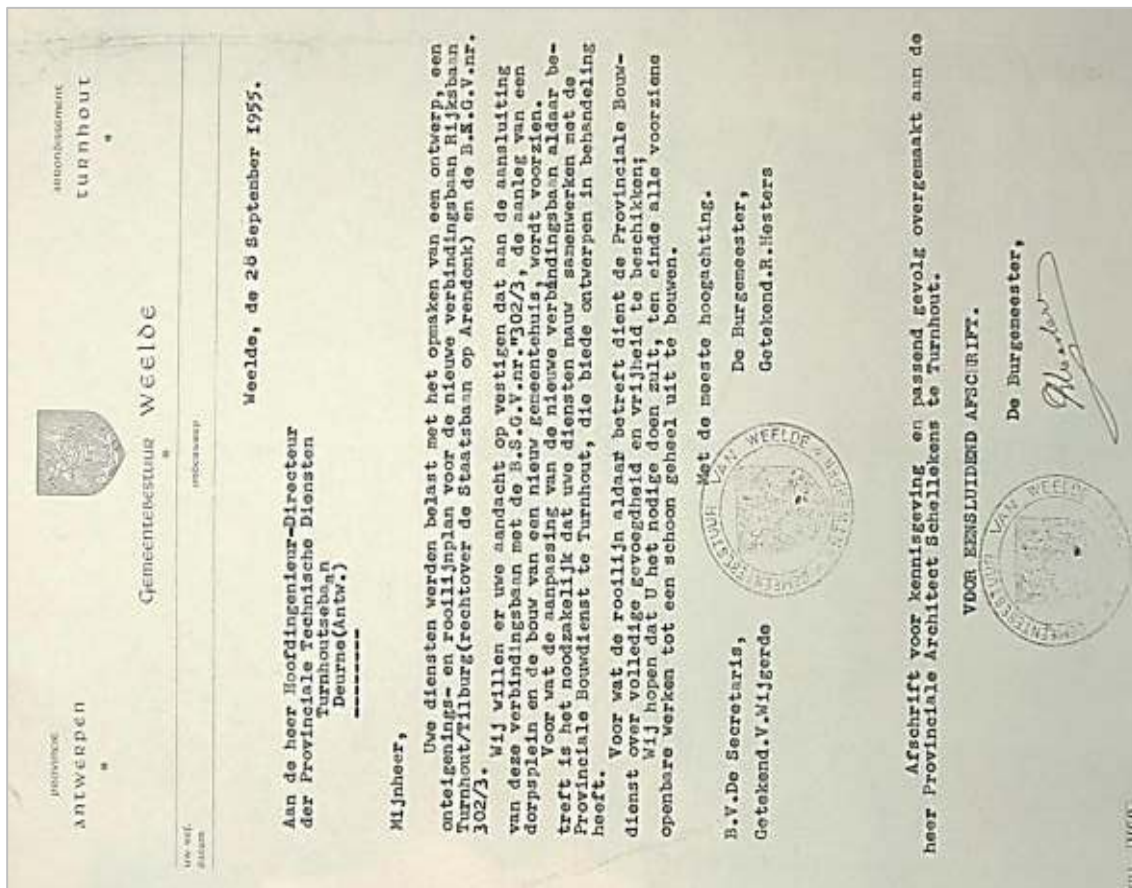
De plans worden onderworpen aan het advies van de Bestendige Deputatie en bovendien, tezamen met de lastboeken, aan de goedkeuring van de Bestendige Deputatie.

De regeling der financiering zal het voorwerp uitmaken van een afzonderlijk besluit, hetwelk zal worden opgesteld na goedkeuring van het ontwerp door de Gemeenteraad.

Aldus gedaan in zitting als boven.

De Secretaris, De Burgemeester, V. Wijgerde, R. Heesters.

Antwerpen

28.09.1955. De burgemeester richt een schrijven aan de Hoofdingenieur-Directeur der provinciaal Technische Diensten in verband met de nieuw aan te leggen Gemeentelaan en het dorpsplein.

20.10.1956. De gemeenteraad stelt vast dat er financiële problemen zijn en besluit de kredieten voor het bouwen van een nieuw gemeentehuis te schrappen uit de begroting 1957. Architect Schellekens zal gevraagd worden een nieuwe beraming te maken van het hoofdgebouw en zijvleugel langs de Koning Albertstraat, zonder het brandweearsenal en de bergplaats voor de werklieden. Deze laatste zouden eventueel nog in aanmerking kunnen komen voor subsidies.

13.12.1956. De gemeenteraad neemt kennis van een schrijven van de Provinciale Bouwdienst daterend van 27.11.1956 met de herberekening van de werken. De volledige weglating zou een besparing van 670.227 BEF betekenen, een gedeeltelijke weglating 542.392 BEF. De volledige aanbesteding wordt geraamd op 4.642.235 BEF.

Dit betekent een geringe besparing en zou bij een latere afzonderlijke aanbesteding duurder uitvallen. Anderzijds heeft de gemeenteraad nieuwe inkomsten gevonden door verhoging van de huur en worden andere belastingen overwogen. De gemeenteraad gaat in principe akkoord om de voorziene bouwwerken in één en dezelfde aanbesteding te laten doorgaan.

13.12.1956. De gemeenteraad geeft goedkeuring aan de principiëbeslissing van 29.03.1954 tot het bouwen van een nieuw gemeentehuis. De plannen en lastenboeken, opgesteld door de architect op 24.08.1956, worden volledig goedgekeurd.

PROVINCIE ANTWERPEN
ARRONDISSEMENT TURNHOUT
DIENST DER GEBOUWEN
HH/FG
ONDERWERP : Gemeentehuis.

TURNHOUT, 27 november 1956
Grote Markt 3 - Telefoon 477

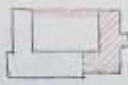
Aan de heer Burgemeester van de
GEMEENTE WELDE

Aantwoord op de brief
van
Bilagos.

Mijnheer de Burgemeester,

Als gevolg aan uw schrijven van 15/10/1956 en in verband met mijn schrijven van 18/10/1956, heb ik de eer U volgende ramingen over te maken :

1° voorstel t.t.z. volledige weglating van rechter zijbouw + brandweerarsenaal, afsluitmuur binnenkoer en bevloering voor garage (zie bijg. schets) :

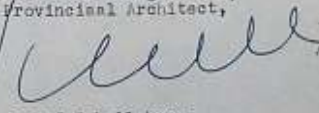
 Oorspronkelijke raming : 4.642.235 FR.
Werken in min : - 670.227 FR.
Blijft : 3.972.008 FR.

2° voorstel : gedeeltelijke weglating van brandweerarsenaal, afsluitmuur binnenkoer en bevloering (zie schets) :

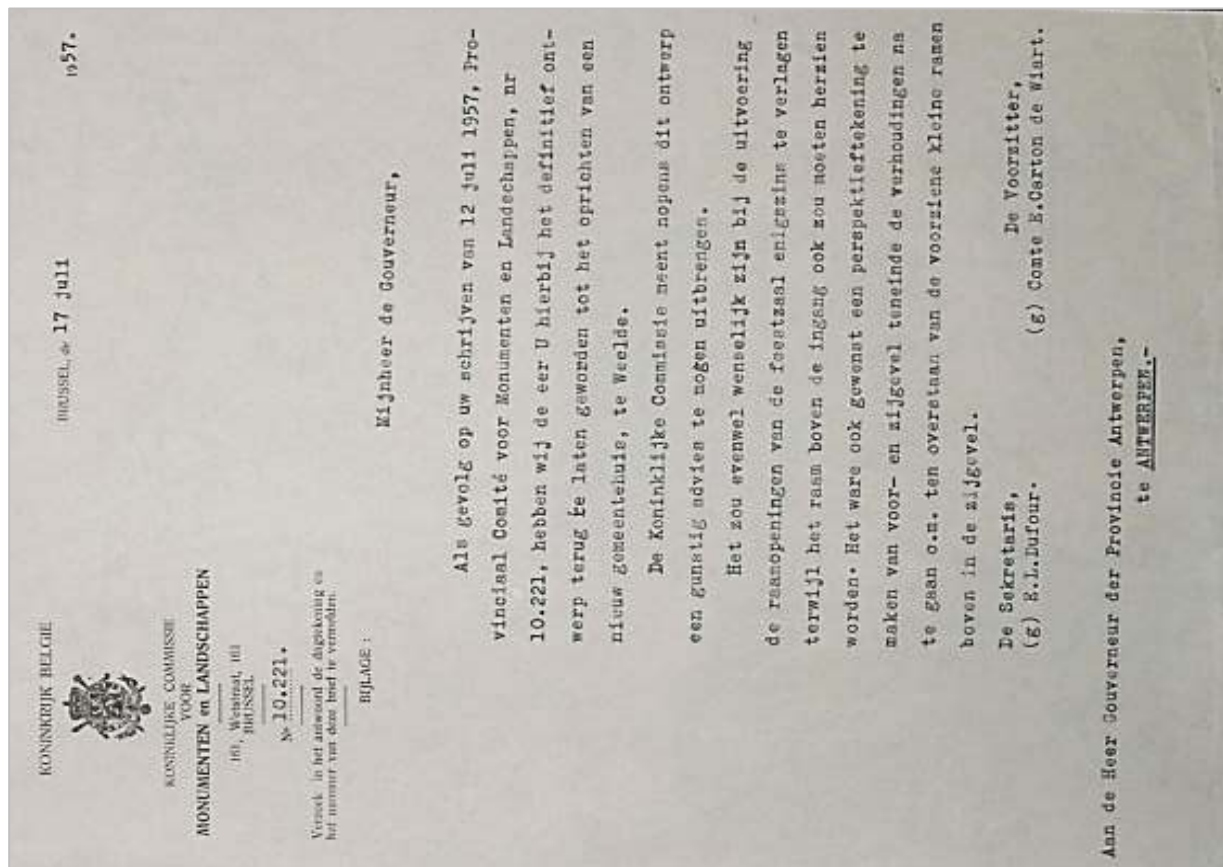
 Oorspronkelijke raming : 4.642.235 FR.
Werken in min : - 542.192 FR.
Blijft : 4.099.043 FR.

Voor wat de toelage voor het bouwen van een brandweerarsenaal betreft, ken ik in het Arrondissement Turnhout geen enkel geval waar de Staat een tussenkomst heeft verleend.

Ik ken wel enkele ontwerpen die sinds jaren berusten in het Ministerie, maar tot nog toe geen goedkeuring over toelagen verkregen.

Met de meeste hoogachting,
De Provinciaal Architect,

Jozef Schellekens.

provincie antwerpen		arrondissement turnhout
GEMEENTEBESTUUR weelde		
uw bef. datum	ontvakschap	
Weelde, de 2. augustus 1957.		
Aan de heer Provinciale Architect Schellekens Grote Markt TURNHOUT		
Mijnheer, Wij hebben de eer U ter kennis te brengen dat het ontwerp van een nieuw gemeentehuis werd goedgekeurd, onder voorbehoud van aanpassing van het plan aan het advies van de Commissie voor Monumenten en Landschappen, waarvan afschrift in bijlage. U gelieve ten spoedigste het nodige te doen teneinde de aanbesteding weldra te doen plaats vinden.		
De Secretaris,	Hoogachtend, De Burgemeester,	
V. Wijgerde.	R. Hesters.	

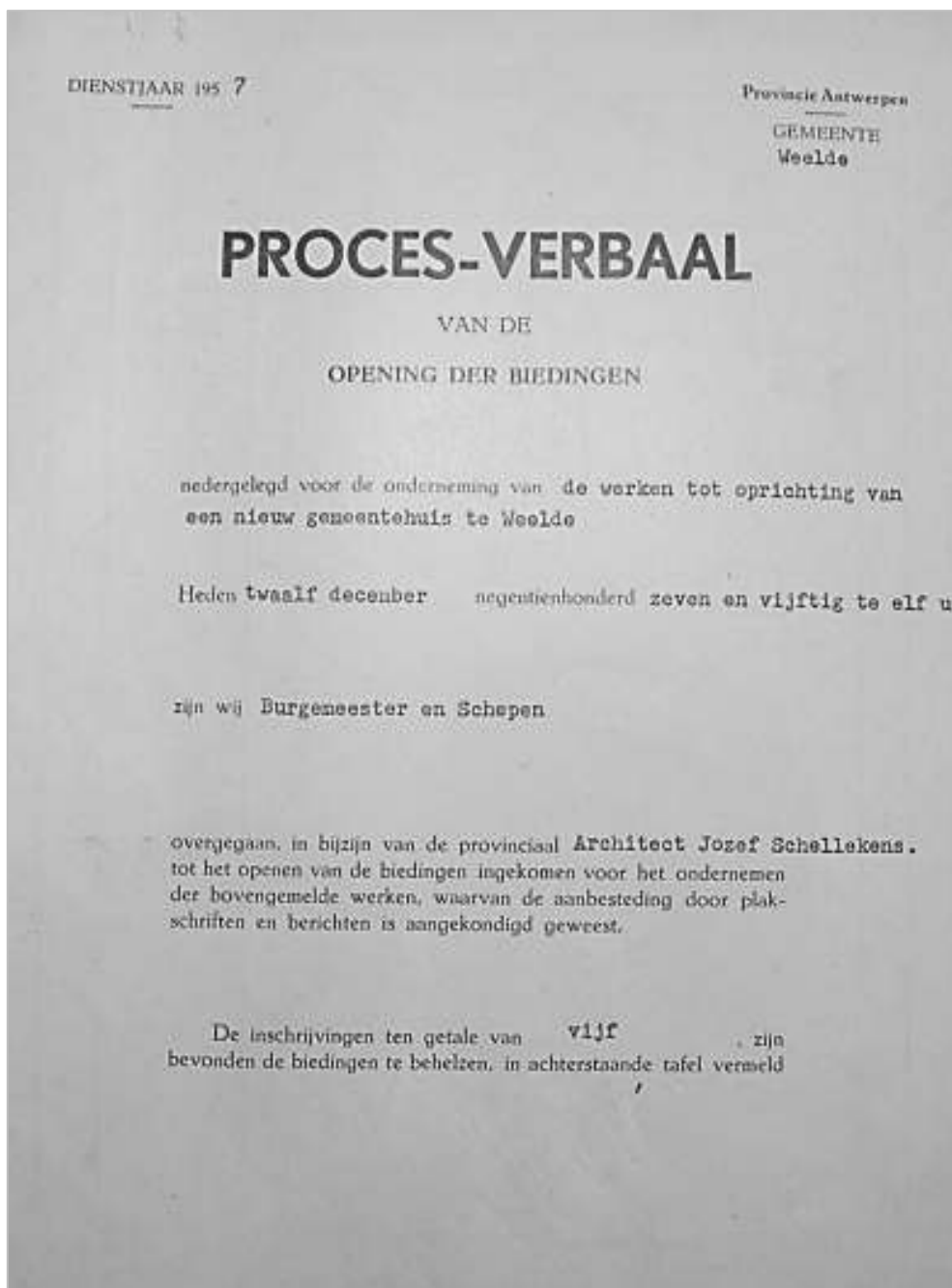

08.02.1957. De notulen van de gemeenteraad vermelden dat er voor het dienstjaar 1957 financiële mogelijkheden bestaan en geen moeilijkheden te voorzien zijn. Daarom beslist de raad de goedkeuring voor de bouw van het nieuw gemeentehuis aan te vragen. De nodige kredieten zullen op de begroting worden uitgetrokken en gefinancierd door een lening op lange termijn bij het Gemeentekrediet.

17.07.1957. De Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen geeft in haar schrijven aan de gouverneur van de provincie Antwerpen een gunstig advies mits enkele kleine opmerkingen.

02.08.1957. De burgemeester deelt deze beslissing mede aan de provinciaal architect Jozef Schellekens en vraagt het nodige te doen opdat de aanbesteding zo vlug mogelijk zou kunnen plaatsvinden.

12.12.1957. Door de burgemeester en schepenen, in aanwezigheid van provinciaal Architect Jozef Schellekens, wordt Proces-verbaal opgemaakt van de opening der biedingen, vijf in totaal.

17.12.1957. De volledige aanbestedingsbundel (3 Pagina's) wordt overgemaakt aan de burgemeester.

17/II/1967.

Weelde - Gemeentehuis : Aanbesteding.

7) Twee lagen matte synthetische lak :

- a) de niet-gecalorificeerde leidingen : 479 lm. à 24 FR. = 11.496 FR. 1.p.v. 11.396 FR.
- b) de radiatoren : 200,14 m² à 64 FR. = 12.809 FR. 1.p.v. 12.800 FR.

Honorarium Technisch Raadgever : 5 % = 16.852 FR. 1.p.v. 16.717 FR.
Het verbeterd algemeen totaal der bieding wordt 6.141.871 FR. 1.p.v. 6.125.217 FR.

4. Bieding Bouwverken Eysermans :

-Art. 74. Gewapend beton, c) Isoleerfilm : 110 m² à 10 FR. = 1.100 FR. 1.p.v. 1.110 FR.

Centrale verwarming : nr. 39) Cieten voetstukken in beton voor tank : 3 st. à 1.050 FR. = 3.150 FR. 1.p.v. 4.150 FR.

-Honorarium Technisch Raadgever : 5 % = 16.567 FR. 1.p.v. 16.493 FR.

Het verbeterd algemeen totaal der bieding wordt 5.536.947,66 FR. 1.p.v. 5.533.633,66 FR.

5. Bieding Bombedrijf Van Gils en Co. :

Centrale verwarming : nr. 18) Radiatoren in gietijzer van 410/145 mm. : 54,60 m² à 420 FR. = 22.932 FR. 1.p.v. 22.930 FR.

Honorarium Technisch Raadgever : 5 % = 18.025 FR. 1.p.v. 18.030 FR.

Het verbeterd algemeen totaal der bieding wordt 5.725.759 FR. 1.p.v. 5.611.965 FR.

Dere aannemer komt niet in aanmerking voor uitvoering aangezien hij de vereiste erkenning niet bezit.

Na nazicht en verbetering ziet de rangschikking er uit als volgt :

1. Koks' Aannemersbedrijf, Baarle-Hertog : 5.227.717 FR.
2. Bouwverken Eysermans, Mol : 5.536.947,66 FR.
3. K. Vanhout en Zonen, Turnhout : 5.980.835 FR.
4. K. Versmaessen en Zonen, Merksplas-Zonderwegen : 6.141.871 FR. (Bombedrijf van Gils en Co komt niet in aanmerking).

De biedingsprijs van de laagste inschrijver, 5.227.717 FR., bedraagt slechts 7 % meer dan het bedrag der begroting. Deze begroting dateert evenwel van augustus 1956; sindsdien heeft zich een stijging in de prijzen van materialen voorgedaan van 3 %, en voor lonen en sociale lasten een stijging van 18 %. Bovendien werd de oorspronkelijk voorziene hoeveelheid gewapend beton door de ingenieur welke met de betonstudie gelast werd, verhoogd met 40 m³ voor het uitvoeren van versterkingswerken aan de kelders, en diende het aanbrengen van een bijkomende betonlaag voorzien voor de versterking der welfsels. Bijgevolg kan de biedingsprijs van de laagste inschrijver als normaal aanzien worden.

In zitting van de gemeenteraad kan besloten worden de uitvoering der werken toe te vertrouwen aan de laagste inschrijver, de firma Koks' Aannemersbedrijf te Baarle-Hertog, mits de ingediende

PROVINCIE ANTWERPEN
ARRONDISSEMENT TURNHOUT
DIENST DER GEBOUWEN

TURNHOUT, 17 december 1957
Groot Mook 3 - Telefoon 427

Aan de heer Burgemeester van de
GEMEENTE WEELEDE.

Heer de Burgemeester,
Mijnheer de Burgemeester,

Ik heb de eer U hierbijgevoegd de aanbestedingsbundel te
laten toekomen van de werken tot het oprichten van het nieuwe
gemeentehuis, welke plaats had in de Provinciale Burelen te
Turnhout op 12 december 1957.

Bij deze aanbesteding werden de volgende vijf biedingen
ingeleverd:

1. K. Vanhout en Zonen, Turnhout: 5.970.090 FR.
2. Koks, Aannemersbedrijf, Baarle-Hertog: 5.228.617 FR.
3. K. Versmissen en Zonen, Werksplas-Zondereigen: 6.125.217 FR.
4. Bouwwerken Eysemans, Mol: 5.533.833,66 FR.
5. Van Gills en C., Naveels: 5.611.965 FR.

De begroting der werken beliep 4.880.000 FR.

Maakt der biedingen:

1. Bieding K. Vanhout en Zonen: i
- Centrale verwarming nr. 17: rechte afsluitkranen van 70 mm.
8: 2 st. à 1.500 FR. = 3.000 FR. i.p.v. 3.100 FR.
- Het totaal der centrale verwarming wordt 348.602 FR. i.p.v.
348.707 FR.
- Het verbeterd totaal der bieding wordt 5.980.635 FR. i.p.v.
5.970.090 FR.
2. Bieding Koks, Aannemersbedrijf: i
In deze bieding worden door de aannemer vijf hoeveelheden
gevestigd die alle aanvaard worden, en waardoor de biedingsprijs
niet gewijzigd wordt. Voor de hoeveelheid van art. 86, Hout, a)
Turnhout, waar de aannemer 10,50 m³ voorziet i.p.v. 16,20 m³,
en waardoor de hoeveelheid van het bestek met 2,500 m³ verhoogt,
dienen de biedingen der andere aannemers in die zin gewijzigd.
- in art. 89, Metalen kozijnen voor binnendeuren, f) 1) Muren
f) steen dik, is 9 st. à 500 FR. = 4.500 FR. i.p.v. 5.400 FR.
Het verbeterd algemeen totaal der bieding wordt 5.227.717 FR.
i.p.v. 5.228.617 FR.
3. Bieding K. Versmissen en Zonen: i
- Centrale verwarming: i
nr. 18) Radiatoren in gietijzer van 410/145 mm.: 54,60 m²
à 344 FR. = 18.782 FR. i.p.v. 15.782 FR.
nr. 19) dragers: 108 st. à 24 FR. = 2.592 FR. i.p.v. 2.582 FR.
nr. 40) Schilderwerken: i
./.

[illegible]

17/12/1957 3.

Welde - Gemeentehuis : Aanbesteding.

biedingsprijs van 5.227.717 FR.

Nadien kan de bundel aan de heer Gouverneur gezonden worden
om ter goedkeuring voorgelegd te worden aan de Bestendige Deputatie.

Met de meeste hoogachting,
De Provinciaal Architect,

Jozef Schellekens.

AFSCHRIJFT.

PROVINCIE ANTWERPEN
AIGRUDEMIEST TIERHOUT
DIENST DER GEBOUWEN

TURBICHT, 11 maart 1958
Geme. Maat 3
Telefoon 414.37

Aan de N.V. Koks' Aannemersbedrijf,
Molenstraat, 149,
BAARLE-HERTOG.

Deel. Pd.
(zie hier document nr. 2200000000)

ONVERZEF

Weelde : gemeentehuis.
Bevel tot aanvang.

Aanwinst op de brief

1958
België

Mijnheer Koks,

Ik heb de eer U te melden dat de Gemeenteraad van Weelde in vergadering van 27/12/1957, goedkeuring verleend heeft aan uw bieding voor het uitvoeren der werken tot oprichting van een gemeentehuis te Weelde, ten bedrage van 5.227.717 FR. (Vijf miljoen tweehonderd zeven en twintig duizend sevenhonderd en sevenentien frank), onvoorzien werken niet inbegrepen.

Gelief, Mijnheer, met de uitvoering der werken te beginnen op 24 maart 1958, al de bepalingen en voorschriften van de tekening en van de aanbestedingsvoorwaarden stipt te volgen en de nodige maatregelen te nemen, om de werken binnen de voorgeschreven termijn te voltrekken, zijnde 300 (driehonderd) werkdagen.

Bij beslissing van de Bestendige Deputatie moeten in de toekomst de boeten voor vertraging stipt worden toegepast.

Gelief binnen de vijftien kalenderdagen na datum van dit bevel de borgsom, belopende ter somme van 234.600,-- FR. (Tweehonderd vier en dertig duizend zeshonderd fr.) te storten zoals vermeld in de aanbestedingsvoorwaarden art. 5, en het stortingsbewijs of debetbericht van overschrijving aan het Gemeentebestuur van Weelde over te maken.

Ik wens uw aandacht te trekken op de bepalingen van het algemeen lastkonnier van de Staat en van het bijzonder bestek dat over elk eventueel uit te voeren meerwerk er vooraf een geschreven overeenkomst moet bestaan tussen U en het opdrachtgevend bestuur, dit om moeilijkheden te vermijden bij het opmaken van de afrekeningsstaat op het einde van de werken.

Gelief tevens de nodige bewijsstukken in te leveren betreffende de stand van uw rekening bij de R.D.M.Z. tot het laatste vervallen kwartaal dat de datum van aanbesteding voorafging.

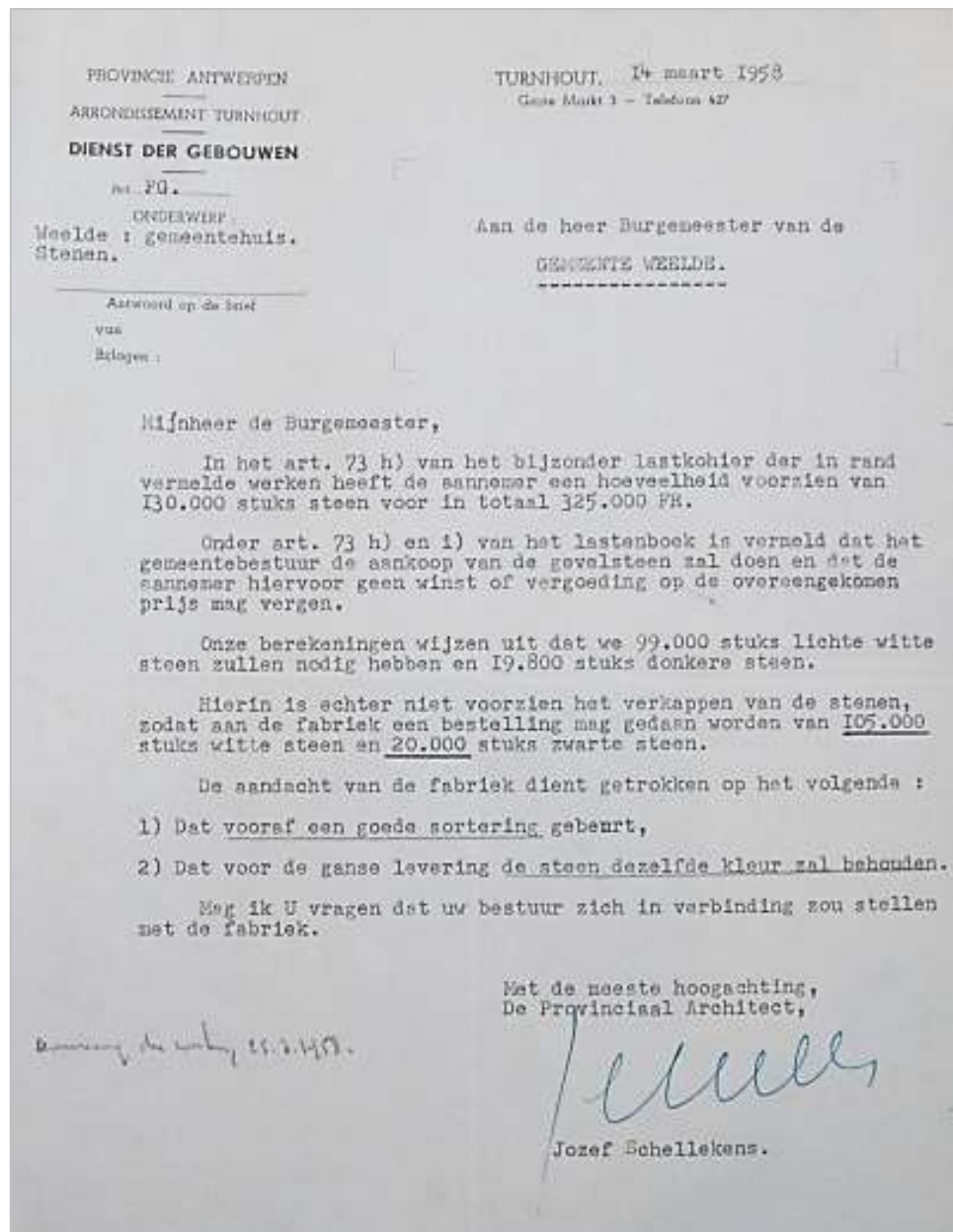
Met beleefde groeten,
De Provinciaal Architect,
Get. Josef Sabbekeken.

De Burgemeester,
Get. Segers.

27.12.1957. De gemeenteraad besluit de aanpassing van de plannen goed te keuren. De bieding van "Koks' Aannemersbedrijf" te Baarle Hertog voor het bouwen van een nieuw gemeentehuis, is de laagste en wordt goedgekeurd voor de prijs van 5.227.717 BEF. De kosten zullen vereffend worden onder art. 4 van de buitengewone begroting uitgaven, en gefinancierd door middel van een lening op lange termijn bij het Gemeentekrediet van België of een particuliere financiële instelling.

11.03.1958. De provinciaal architect schrijft aan "N.V. Koks' Aannemersbedrijf" dat de werken moeten beginnen op 24.03.1958 en dat deze 300 werkdagen mogen duren. Vertraging der werken zal een boete met zich meebrengen. Deze beslissing van de Bestendige Deputatie moet strikt worden nageleefd. De aannemer moet een borgsom van 256.000 BEF. storten aan de gemeentekas. Voor de meerwerken moet er steeds een geschreven overeenkomst zijn tussen de aannemer en het gemeentebestuur. Bovendien dient de aannemer een bewijs te leveren van de stand van zijn rekening bij de R.D.M.Z. (Rijksdienst voor Maatschappelijke Zekerheid). Dit alles in een zeer typische administratieve taal.

14.03.1958. In een schrijven aan de burgemeester maakt de provinciaal architect een opmerking over het aan te kopen aantal gevelstenen, over de levering en betaling van de stenen.

PROVINCIE
antwerpen

GEMEENTEBESLUUR WEELDE

SECRETARIAAT
turnhout

De raad
van 1938

afgevaardigden

Weelde, de 20 maart 1938.
Weelde, de 20. maart 1938.

Aan de N.V. Gevelsteenfabriek "SAS"
Rijkversnel.

Heer Directeur,

Hierdoor bevestigen wij U dat het Schepencollege, in zitting van 18 deser, U volgende levering heeft toevertrouwd:

105.000 handvorm gevelstenen ivorkleurig tint,
10.000 handvorm gevelstenen in bruin-marie tint.

De kleur zal deze zijn welke door de heer Architect in het bijzijn van het schepencollege heeft opgedragen.

Beide soorten zijn te leveren in formaat "empische machines", aan de prijs van 2.500 fr. 0/00, franco geleverd op de werf te Weelde, transportkosten en taken op het transport inbegrepen.

Het lossen is ten laste van de aannemer.

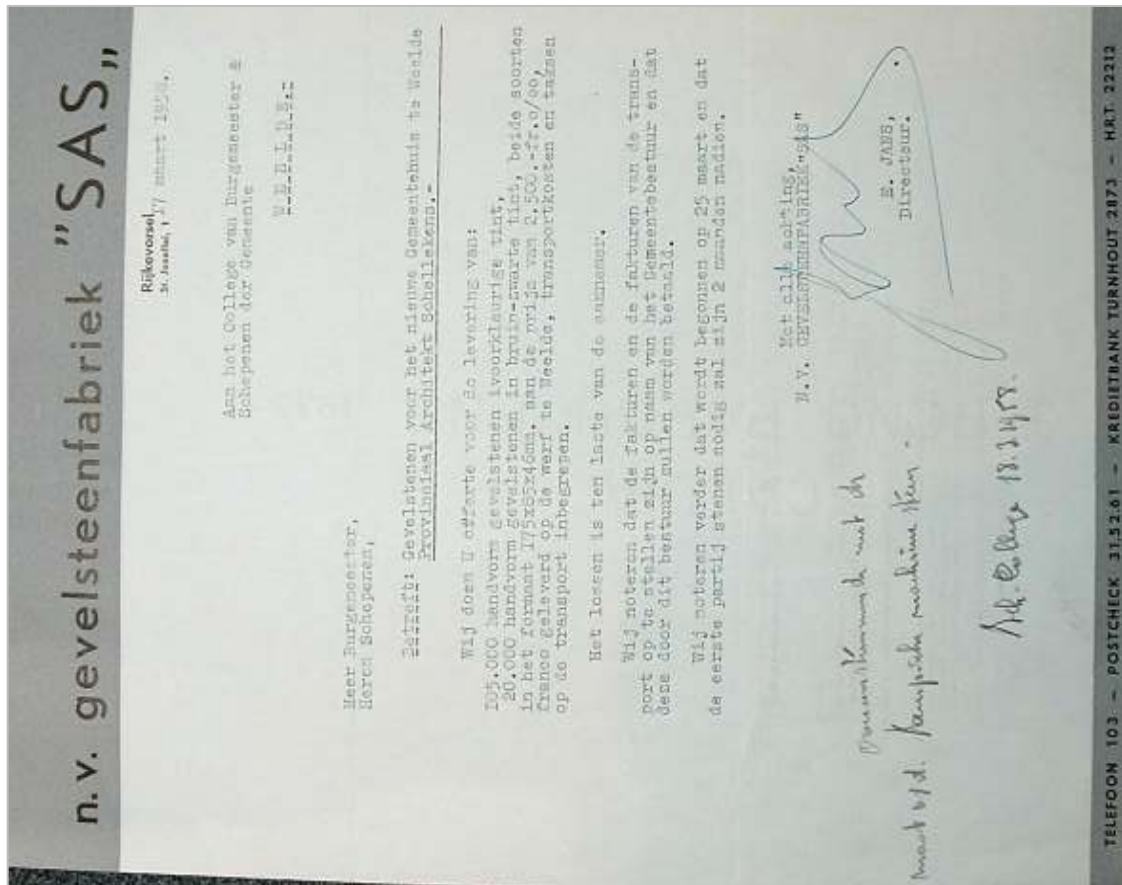
De facturen voor levering en transport zijn op te stellen op naam van het gemeentebestuur en worden rechtstreeks verzonden te vangen op 25 maart a.s., doch wij kunnen er uwe aandacht op vestigen dat de voorbereidende werken reeds worden uitgevoerd.

Het is ons niet mogelijk de datum te bepalen waarop de eerste levering stenen, op de werf, nodig zijn. U zal echter de nodige schikkingen nemen om hieromtrent geen moeilijkheden te veroorzaken.

N.V. De Secretaris,
(get.)
V. Wijgerde.

Hoogachtend,
Namens het Schepencollege,
De Burgemeester,
(get.)
K. Segars.

Afschrift voor kennisgeving overgemaakt aan de heer Provinciale Architect de heer Schellekens, te Turnhout.

17.03.1958. De n.v. gevelstenenfabriek "SAS" doet een offerte voor de gevelstenen zoals beschreven door de architect en maakt de voorwaarde voor levering en betaling bekend.

20.03.1958. Het schepencollege geeft kennis aan de n.v. gevelstenenfabriek "SAS" dat de levering van stenen aan hen is toevertrouwd onder de voorwaarden zoals vroeger beschreven.

13.05.1958. De werken zijn zoals voorzien begonnen op 24.03.1958 en de N.V. Koks' aannemersbedrijf stuurt een eerste vorderingsstaat voor werken uitgevoerd vanaf 24.03. tot 31.03.1958.

« Koks Aannemersbedrijf »

NAAMLOZE VENNOOTSCHAP

Voor België:
MOLENSTRAAT 149
BAARLE-HERTOG

*N.N. Tienhuis 1194
Telefoon: Baarle-Hertog 9
Bank der Sociëteit Generale de Belgique te Brussel
Kredietkaart N.V. te Tienhuis
Rekeningnummer 2212*

Voor Nederland:
MOLENSTRAAT A. 377
BAARLE-NASSAU

*N.N. E.-E. Tienhuis 3077
Telefoon 2420-28
Gemeentebank N.V. te Tilburg
Rekeningnummer 24228*

Betreft het bouwen van een
Gemeentehuis te Weelde.

De vorderingsstaat betreffende werken uitgevoerd vanaf 24 tot 31 mrt. 58.

Art. 67 Algemeen	Forfait 4.000,-- Frs.
68 Graven en aansaarden	
Afsteken en verplaatsen hume grond	Verft. 10.000,-- *
	<u>14.000,-- Frs.</u>

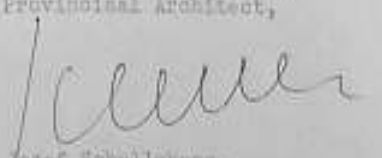
Echt en waarachtig verklaard voor de som van
VEERTIEN DUIZEND Franken.

Gedaan te Baarle-Hertog, 13 mei 1958.

Namens Koks' Aannemersbedrijf N.V.
De afgevaardigde-beheerder,
A. Koks.

Nagezien en juist bevonden.
De Provinciaal Architect,

Jozef Schellekens.

Februari 1959. De bouwwerken vorderen en blijven goed op schema. In februari 1959 staat het nieuw gemeentehuis onder dak.

29.02.1959. De architect richt een schriftelijke vraag aan de heer Albert Poels, beeldhouwer te Borgerhout, voor het maken van een kunstwerk tegen de muur van het nieuw gemeentehuis. Voor dit ontwerp is een som van 30.000 BEF voorzien.

AFSCHRIFT.

PROVINCE ANTWERPEN
ARRONDISSEMENT TURNHOUT
DIENST DER GEBOUWEN

Col. JS/PG
(In het noemen van personen)

ONDERWERF:
Weelde : gemeentehuis.
Beeldhouwwerk.

Antwoord op de brief
van
Zijnen

aan de heer Albert Poels,
Beeldhouwer,
Arthur Mattheijlei, 61,
Borgerhout-Antwerpen.

Waarde Heer Poels,

Het gemeentehuis te Weelde staat onder dak en zal over enkele maanden volledig voltooid zijn.

Het wapenschild van de gemeente is versierd met een St. Michael.

Tegen de voorgevel, naast de inkomdeur is een groot muurvlak, hetwelk aangegeven is om sculpturale decor te plaatsen in een metaal volgens de hierbijgaande tekening. In het ontwerp heeft de aannemer een som voorzien van 30.000 FR.

Zou ik van U een voorstel mogen ontvangen om het aan het gemeentebestuur voor te leggen.

Als U naar Turnhout komt kunnen we ter plaatse de afmetingen, de vorm en de kleur nagaan.

Dank bij voorbaat.

Met de meeste hoogachting,
De Provinciaal Architect,

(get.) Jozef Schellekens.

Afschrift voor kennisgeving gezonden aan
de heer Burgemeester van de gemeente Weelde.

Met de meeste hoogachting,
De Provinciaal Architect,

[Handwritten signature]
Jozef Schellekens.

23.03 1959. De heer Poels bevestigt dat hij het kunstwerk wil maken naar de gestelde voorwaarden.

beeldhouwer
Albert POELS

Geachte Heer Schellekens,
provinciaal architect.

Ingevolge onze bespreking van 22 decr.,
betreffende het medijeren beeldhouwwerk gewel
nieuwe gemeentehuis te Weelde, bevestig ik u dat
ik dit werk kan uitvoeren aan de voorname som van
30.000,- f.

Daar dit bedrag echter aan de lage kant
is verzoek ik het gemeente bestuur de onkosten van
plaatsing en vervoer te willen op zich nemen.

Vraag een gunstige beslissing te gemoet
vinden bied ik u inmiddels met de meeste aetling
mijn oprechte groeten.

Albert Poels
f

23 maart 1959

Provincie en Departementen.

Algemeine Inspectie der Provincie- en Gemeente-
financien.

BEITRÄGE ZUR KENNENDES BEWERTUNG.

gon en toepassing, HILL.

Geliet op de in volgende tabel samenvatte aanvullende aanwijzingen betreffende de uitgifte van gemeentelieven door de verdeling van de monschap van het gemeentebestuur.

1. gemeente	bedrag der	1. aflossingstermijn	2. aflossingstermijn
2. datum der	leningen	2. bestemming der	2. bestemming der
beslissing		lening	lening
Woolde 27. 3. 1959	2.200.000	31. 12. 1959	31. 12. 1959
		voor van een gemeente	voor van een gemeente
		huis	huis

Gelet op de adviezen van de provinciale demutaties;

Gelet op art. 76 - nr 1 van de Grondwet;

Op de voordracht van de Minister van Binnenlandse Zaken;

HEBBERG WIT BRUIJLEN EN ROESTVRIJEN WIT :

Ant. 1 : De voornelde beslissingen vorien goedkeurd.

Art. 2 : Onze Minister van Singuliere Zaken is bevestigd met de uitvoering van dit besluit.

19. 8. 1959

Carbrazon

• **INDOCHINA.**

Vermeest de Konink :

De Minister van Binnenlandse Zaken, orijneel en ter uitvoering (get.) lelebyro

(not.) Lefebvre

valleur der provincie Antwerpen.

For. 31. 6. 1959

Minister I.O.
Voor de Minister I.O.

(got.) equivalent

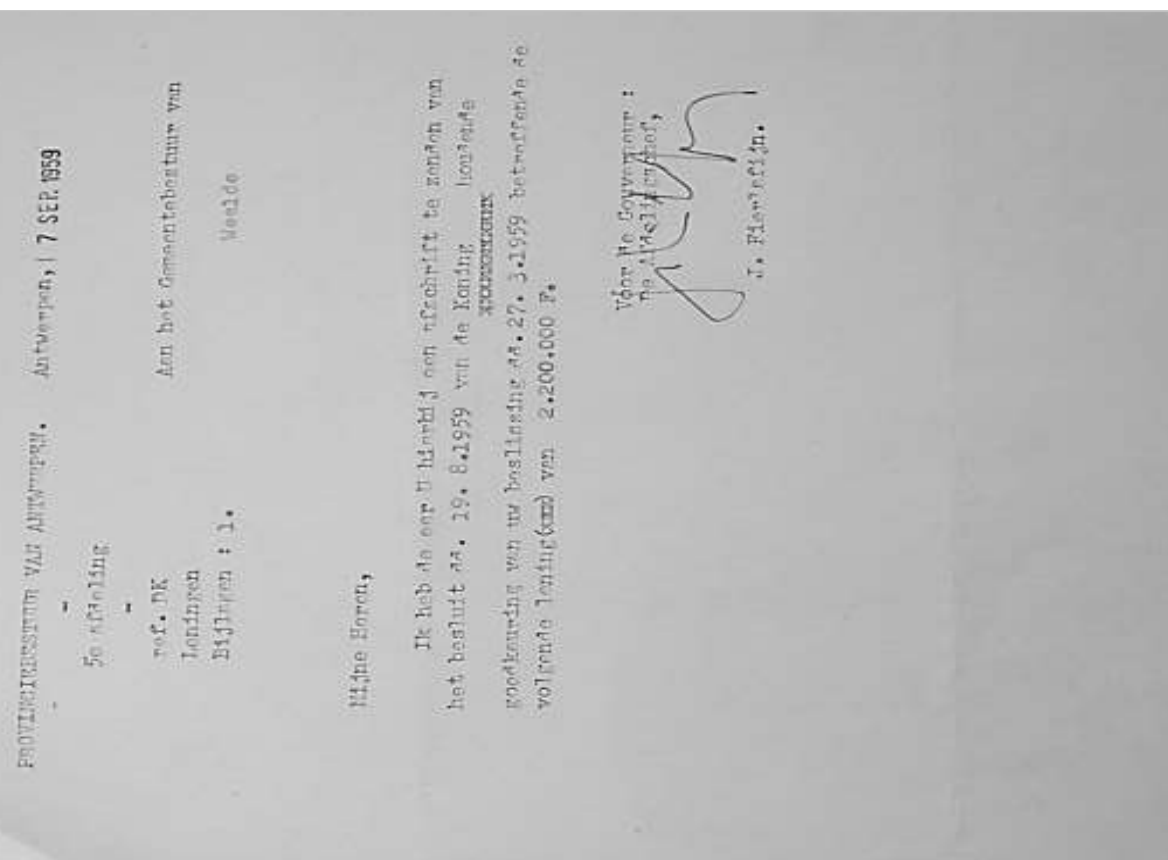
Voor aangeluidend dechreft :

voor de Provinciale Griffier :

Do not overfeed! Negotour,

L. Stettinfort.

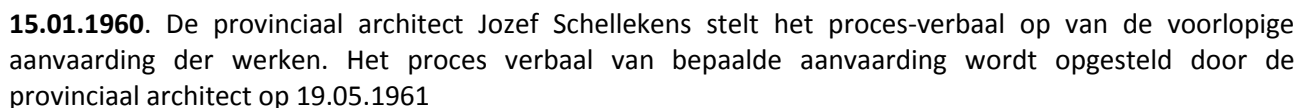
21.08.1958 . De gemeenteraad neemt kennis van de lijst en de leveringsvoorwaarden van de meubilering en keurt die goed.

07.09.1959. De gemeenteraad bespreekt de biedingen voor de meubelen van de onderscheiden firma's. De prijzen van de verschillende firma's geven een groot verschil. Rekening houdende met afmetingen , indeling en hoedanigheid van het aangeboden meubel worden de prijzen als normaal beschouwd. Het college wordt wel aangezocht een eenvormig model in de toonzalen van de verschillende firma's te vergelijken en hun bevindingen aan de gemeenteraad mede te delen. Het toonbankmodel door het schepencollege voorgesteld wordt goedgekeurd.

21.09.1959. De gemeenteraad komt bijeen wegens hoogdringendheid. De burgemeester werd, wegens ziekte, vervangen door eerste schepenen K. Dries. Uit de notulen van de gemeenteraad nemen wij het besluit over.

De verslagen van het schepencollege over deze aangelegenheid worden goedgekeurd.

Onder voorbehoud van goedkeuring van overheidswege wordt de firma "APECO" werkhuizen P. Cornelis N.V. Neckerspoel nr 258/264, te Mechelen, belast met het leveren en plaatsen van de meubels voor het nieuwe gemeentehuis, volgens zijne bieding van 20.08.1959 en 09.09.1959 ten bedrage van respectievelijk in totaal zonder toog 214.660 fr en voor de toog 64.000 fr.

PROVINCIE ANTWERPEN
 Arrondissement Turnhout
 Gemeente : Weelde
 Onderwerp : Oprichten gemeentehuis
 Voor rekening van : Gemeentebestuur

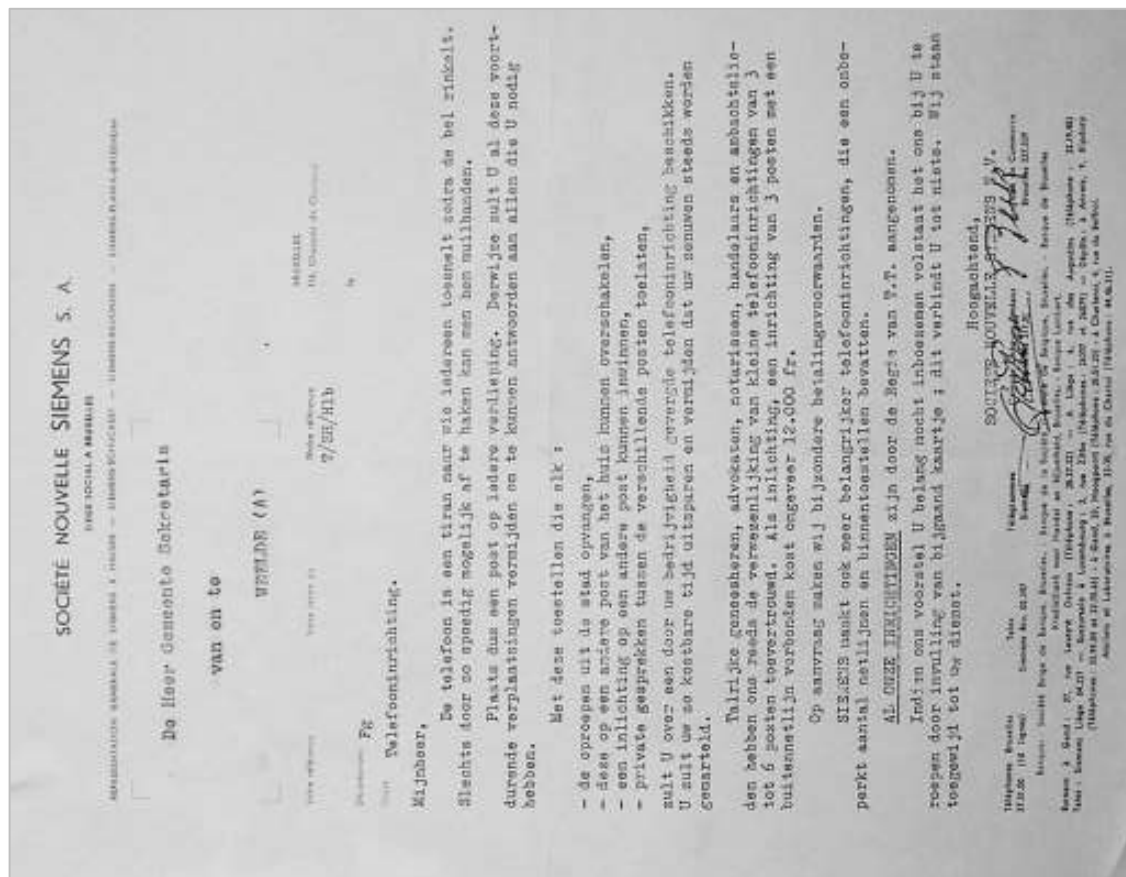
**Proces-Verbaal
 van bepaalde aanvaarding**

Ondertekende Jozef Schellekens, Provinciaal Architect,
 gezien de aanbesteding van de in rand vermelde werken goedgekeurd werd door de
 Bestuurlijke Vergadering in zitting van 27/12/1957
 gezien de werken voorlopig aanvaard werden op 15/1/1960
 gezien er voldaan werd aan de aanmerkingen gemaakt tijdens de voorlopige aanvaarding,
 gezien de onderhoudstermijn verstreken is,
 verklaart dat de werken in goede staat van onderhoud werden bevonden, en op heten
 bepaald aanvaard zijn.

Gedaan te Weelde, de 19 mei 1960
 De Provinciaal Architect,
 Jozef Schellekens.

Gezien door de afgevaardigden van de betrokken besturen :
 De Burgemeester,
 [Handtekening]

Een andere noodzakelijke voorziening in het nieuwe gemeentehuis was de telefooninstallatie. In een niet gedateerd schrijven van de Société Nouvelle Siemens S.A. aan de gemeentesecretaris bood deze firma zijn diensten aan. Opvallend is de inleiding van deze brief. We kunnen het ons niet meer voorstellen de manier waarop deze, toch niet zo'n kleine firma, zijn inleiding formuleerde.

26.01.1960. De tussentijdse betalingen gebeuren op regelmatige tijdstippen. De eindbetaling mag uitbetaald worden volgens een schrijven van de architect op 26.01.1960.

afgeschikt.

PROVINCIE ANTWERPEN
Arrondissement Turnhout
Gemeente : **Weelde**
Onderwerp : **Oprichting gemeentehuis.**
Voor rekening van : **Gemeentebestuur**

Bewijs van eind - betaling

AFREKENING		
Beloop der Aanneming . . .	5.227.717 FR.	De ondergetekende, Jozef Schellekens, Provinciaal Architect,
Reeds afgeleverde bewijschriften		gezien de aanbieding door de gemeenteraad
Blijft beschikbaar . . .		goedgekeurd in zitting van 27/12/1957
TE BETALEN eindsaldo	629.020 FR.	en door de Bestendige Deputatie in zitting van
Af te houden . . .		volgens welke de Firma Koks' Aannemers-
Voor waarborg . . .	---	bedrijf,
Voor kosten . . .	---	gevestigd te Baarle-Hertog, Molenstr. 149
BLIJFT TE BETALEN	629.020 FR.	aannemer is verklaard van bovengemelde werken, mits de som van 5.227.717 FR.

Gezien het hierbij gaande proces-verbaal van aanvaarding;
Gezien de hierbij gevoegde verklaring van de aannemer;
Gezien bijgaande ~~voordragsstuk~~ **afrekeningsstaat**
Verklaart dat volgens art. **15** van de aannemingsvoorwaarden aan de Firma **Koks' Aannemersbedrijf, Molenstr. 149, Baarle-Hertog**, als **eind** betaling,
de som van **629.020 FR. (Zeshonderd negen en twintig duizend en twintig fr.)**
mag uitbetaald worden.

Voorgeschreven datum van aanvang : **24/3/1958**
Idem van voltooiing : **327 werkdagen**
Gedaan te **Turnhout**, de **26 / 11 / 1960**
De Provinciaal Architect,

(get.) J. Schellekens.

19.05.1961. De provinciale architect laat weten aan de burgemeester dat volgens art. 5 van de aannemingsvoorwaarden de aannemer recht heeft op terugbetaling van de borgsom ten belopen van 234.600 BEF.

PROVINCIE ANTWERPEN

Arrondissement Turnhout

Gemeente : Weelde

Onderwerp : Oprichten gemeentehuis

Voor rekening van : Gemeentebestuur

Bewijs van terugbetaling van de borgsom

Ondergetekende Jozef Schellekens, Provinciaal Architect,
gezien de aanbieding door de ~~Bijzondere Afdeling~~ goedgekeurd in zitting van
Gemeenteraad 27/12/1957

volgens welke de Firma Koks' Aannemersbedrijf N.V.,
gevestigd te Baarle-Hertog, Molenstraat, 149,
aannemer is verklaard van de in rand vermelde werken, mits de som van 5.227.717 FR,
en aan de verplichtingen die hem uit hoofde van deze werken
werden opgelegd voldaan heeft,

gezien het hierbijgaande proces-verbaal van bepaalde aanvaarding.

~~gezien de Afdeling~~

verklaart, dat volgens art. 5 van de aannemingsvoorwaarden, de aannemer
recht heeft op de terugbetaling van de gestorte borgsom belopende 234.600 FR.,
onderschreven te zijnen voordele onder akte nr. 64.838 dd. 28/5/1958 door de S.V. voor Gemeenschappelijke
Borgstellingen van de Belgische Landsbond der Bouwbedrijven
en Openbare Werken.

Gedaan te Turnhout , de 19 mei 1961

Gezien door
Namens het Gemeentebestuur,
De Burgemeester, De Secretaris,

[Handwritten signature]

De Provinciaal Architect,

[Handwritten signature]
Jozef Schellekens.

GOEDGEKEURD door het
Schepencollege in zitting
van JUN 1961

De Secretaris, De Burgemeester,

[Handwritten signature]

Bij de bouw van het gemeentehuis en de aanleg van het dorpsplein werd ook een monument voorzien voor de oorlogsslachtoffers van de eerste en de tweede wereldoorlog.

Rond het plein werden 15 bomen geplant ter herinnering aan de 15 slachtoffers van beide oorlogen.

Tegen de fietsenstalling, links van het hoofdgebouw, werd een gedenksteen, in witte natuursteen, aangebracht die ons moet herinneren aan de bouw van dit gemeentehuis.

De tekst op deze plaat luidt:

IN MAART 1958 WERD ER BEGONNEN MET HET BOUWEN VAN DIT GEMEENTEHUIS ONDER HET BESTUUR VAN BURGEMEESTER K. SEGERS, SCHEPENEN F. BAX EN F. VAN LOON.

*RAADSLEDEN J. MERTENS, C. VAN BEEK, C. BOLS, K. WILLEMS, EN J. BAX, GEMEENTESECRETARIS V. WIJGERDE. IN 1956 KEURDE DE GEMEENTERAAD HET ONTWERP GOED IN TEGENWOORDIGHEID VAN WIJLEN BURGEMEESTER R. HESTERS, EN RAADSLID A. DRIES. PROVINCIAAL ARCHITECT J. SCHELLEKENS EN "N.V. KOKS' AANNEMERSBEDRIJF" HEBBEN DE WERKEN UITGEVOERD.**

Ter herinnering aan de officiële ingebruikname van het nieuwe gemeentehuis zou volgende tekst gebruikt worden op een gedenkplaat.

“Op 03 juni 1960 onder het bestuur van : M. Hendrickx burgemeester; K. Dries en C. Sommen, schepenen; C. Van Beek; F. Van Loon; J. Aelbrechts; J. Van der Moeren; A. Van Loon en J. Bax, raadsleden en V. Wijgerde, gemeentesecretaris; na voltooiing der werken onder Burgemeester G. Swaan, †20.II.1959.”

Is deze herdenkingsplaat wel ooit geplaatst? Ze werd nooit teruggevonden.

Onze dank gaat naar het huidig gemeentebestuur dat ons toeliet heel wat documenten op te sporen in het gemeentearchief.

Hoogspanning aan de Belgisch-Nederlandse grens.

Herman Janssen

De Baarlese heemkundekring Amalia van Solms bereidt zich volop voor op de herdenking van de Eerste Wereldoorlog (2014-2018). Op het programma staan fiets- en wandelroutes, voorzien van reconstructies, infoborden en ingesproken verhalen. **De Dodendraadfietsroute passeert langs Weelde-Station, waardoor in Ravels ook de gemeente, VVV en heemkundekring bij dit project betrokken zijn.** Verder is er nog een **cursus over WO I in onze grensregio en de publicatie van een (cursus)boek over hetzelfde onderwerp.** Beide kregen de titel “Hoogspanning aan de Belgisch-Nederlandse grens” en als ondertitel “De Eerste Wereldoorlog aan de grens met Baarle”. De inschrijving voor de cursus en de voorintekening van het boek starten op 1 maart, ook al verschijnt het boek pas op 13 oktober 2013 en al vindt de cursus pas plaats in oktober en november 2013. De vraag is bijzonder groot. Tijdig inschrijven is de boodschap!

Cursus

De cursus bestaat uit zes lesavonden met gerenommeerde sprekers en met telkens een lokale aanvulling. De organisatoren willen zowel individuele deelnemers als vertegenwoordigers van scholen en verenigingen kennis laten maken met een stukje vergeten oorlogsgeschiedenis. Het is de bedoeling dat streekgidsen, leerkrachten en heemkundigen desgewenst met de informatie aan de slag kunnen om in hun eigen omgeving een rondleiding, les of activiteit in het kader van de herdenking van WO I te organiseren. Aan streekgidsen wordt een attest van bijscholing uitgereikt. Uiteraard zijn ook gewoon geïnteresseerden van harte welkom. De cursus vindt plaats in de aula van het Cultureel Centrum Baarle (Pastoor de Katerstraat 5 in Baarle-Hertog-Nassau), telkens van 19.30 tot 22.00 uur. Een drankje tijdens de pauze is in de cursusprijs inbegrepen.

De inschrijvingstermijn voor de cursus loopt tot woensdag 11 september 2013 (of tot alle plaatsen volzet zijn). Ook niet-leden van de Baarlese heemkundekring kunnen zich inschrijven. Dankzij subsidiëring en sponsoring is de deelnameprijs zeer laagdrempelig. Er is de mogelijkheid om in te schrijven voor de cursus zonder boek (15,00€) of voor de cursus mét boek (slechts 35,00€). Maak het verschuldigde bedrag over op IBAN: BE90 7310 2235 4532 BIC: KREDBEBB ten name van “Amalia van Solms project WO I”, onder de vermelding van “Cursus zonder boek” of “Cursus met boek”.

Dinsdag, 15 oktober 2013 start de cursus met het thema: “het militaire verloop van WO I”. Tom Simoens, kapitein in het Belgische leger, is als historicus verbonden aan de Leerstoel Geschiedenis van de Koninklijke

Militaire School in Brussel. Hij bespreekt de Duitse inval in België, de IJzerslag, de stellingenoorlog, het eindoffensief en de bevrijding. Herman Janssen vertelt de cursisten hoe de Duitse invasie in onze regio werd ervaren, wat Baarlese soldaten aan het front meemaakten en hoe de bevrijding vanuit lokaal perspectief beleefd werd.

Dinsdag, 22 oktober 2013 luidt het thema: "Nederland neutraal". Evelyn de Roodt brengt het verhaal van de Belgische burgervluchtelingen en geïnterneerde militairen in Nederland. Zij geniet bekendheid door haar vele publicaties over WO I. Haar bekendste boeken zijn: *"Oorlogsgasten. Vluchtelingen en krijgsgevangenen in Nederland tijdens de Eerste Wereldoorlog"* en *"Onsterfelijke fronten"*. Daarnaast zijn er *"Duitse schrijvers in de loopgraven van de Eerste Wereldoorlog"* en het onlangs verschenen *"Het rebelse leven van Lily Braun, van balkoningin tot activiste"*. Herman Janssen sluit bij dit thema aan met het vluchtoord in Baarle-Nassau-Grens, vlakbij Weelde-Station. Pierre van Diepenbeek vertoont een film over het vluchtoord Uden en Leo van der Vliet, docent voor de Stichting Studiecentrum Eerste Wereldoorlog (S.S.E.W.), belicht de Nederlandse houding in WO I.

Dinsdag, 5 november 2013 bespreken we "de bezetting van België". Niemand minder dan Alex Vanneste, een gedreven spreker en tot voor kort professor aan de Universiteit van Antwerpen, vertelt honderduit over het dagelijkse leven tijdens de bezetting: over het Duitse bestuur, de voedselvoorziening, de vrijheidsbeperking en de censuur. Herman Janssen bekijkt hoe het gesteld was met de bezetting van Zondereigen. Els Verbiest heeft aandacht voor de oorlogskosten en de voedselvoorziening in de Baarlese enclaves. Herman Van Eyndhoven, van het Vlaams Vestingbouwkundig Centrum Simon Stevin, behandelt de Antwerpen-Turnhout Stelling, een Duitse bunkerlinie ten zuiden van Baarle.

Dinsdag, 12 november 2013 staat "de dodendraad" op het programma. Voor deze les wordt em. prof. dr. Alex Vanneste opnieuw uitgenodigd. Hij bespreekt zijn favoriete onderwerp: het afsluiten van de rijksgrens tussen bezet België en neutraal Nederland met een elektrische draadafsluiting. Waar Alex stopt, gaat Herman Janssen verder. Hij vertelt over de dodendraad aan de grens met Baarle-Nassau.

Dinsdag, 19 november 2013 gaan we "in het verzet". Jan Van der Fraenen is wetenschappelijk medewerker bij het Koninklijk Museum van het Leger en de Krijgsgeschiedenis in Brussel. Hij is schrijver, o.a. van het boek *"Voor den kop geschoten. Executies van Belgische spionnen door de Duitse bezetter (1914-1918)"*. Zijn bijdrage aan de cursus handelt over de spionage aan de Belgisch-Nederlandse grens. Jan Huijbrechts laat zijn licht schijnen over het verzet en de vluchtlijnen in het kanton Hoogstraten. Jacques Hemelaers informeert ons over de smokkelbrievenpost via Baarle-Hertog. Herman Janssen voegt het verhaal van MN7, het Belgische militaire zendstation in Baarle-Hertog, hieraan toe.

Dinsdag, 26 november 2013 sluiten we de cursus af met: "het einde van de oorlog". Twee grote namen komen langs. Hans Andriessen is een gezaghebbend historisch publicist, gespecialiseerd in de oorzaken, de schuldvraag en het einde van de Eerste Wereldoorlog. Hij schreef een groot aantal artikelen en acht boeken over de Eerste Wereldoorlog. Bekende titels zijn: *"De Andere Waarheid"* (een baanbrekende publicatie), *"Keizer Wilhelm II"* en *"De Mythe van 1918"*. Zijn boek *"De Eerste Wereldoorlog"* haalde een oplage van 400.000 exemplaren en werd in dertien talen uitgegeven. Hans is oprichter van de Stichting Studiecentrum Eerste Wereldoorlog (S.S.E.W.) en was tien jaar lang voorzitter ervan. In onze cursus geeft hij zijn bevindingen over het verdrag van Versailles en de Duitse herstelbetalingen. Nog een klinkende naam in Nederland: Dr. Leo van Bergen. Als medisch-historicus is hij verbonden aan het KITLV te Leiden waar hij onderzoek doet naar lepra in Nederlands-Indië. De relatie tussen oorlog en geneeskunde is sinds jaar en

dag zijn specialiteit. Zijn bekendste boek heet *“Zacht en Eervol. Lijden en sterven in een Grote Oorlog”*. Leo bespreekt de Spaanse Griep aan het einde van WO I. Karel Govaerts situeert deze ziekte in onze regio. Frans Van Gils sluit de cursus af met als onderwerp het herdenken van de oorlog.

Boek

Met het oog op de landelijke WO I-herdenking van 2014 tot 2018 bleek de tijd rijp voor de publicatie van een boek over *“WO I aan de grens met Baarle”*, tevens cursusboek. Zeventien auteurs werken eraan mee. Externe auteurs leveren een bijdrage aan over het onderwerp waarin zij gespecialiseerd zijn. Leden van Amalia belichten de lokale raakpunten. Oude foto's vervolledigen het boek. Dertig hoofdstukken behandelen een grote verscheidenheid aan onderwerpen, aan beide kanten van de rijksgrens. Volgende thema's komen aan bod: de Duitse inval, het verloop van de strijd, hoe Baarle en Baarlese soldaten bij de gevechten betrokken waren, de Nederlandse neutraliteit, de vluchtelingenopvang in Nederland, het vluchtoord Baarle-Nassau-Grens, de internering van militairen in Nederland, de gevolgen van de bezetting van België, de heel bijzondere situatie in het enclavedorp Baarle, de dodendraad (verteld in maar liefst vier hoofdstukken, goed voor meer dan zestig pagina's!), de smokkelpost via Baarle-Hertog, het Belgische militaire zendstation MN7, spionage en vluchtlijnen in België, de bunkerlinie ten zuiden van Baarle, de voedselvoorziening tijdens de oorlog, het geruzie tussen België en Nederland, de wapenstilstand, het verdrag van Versailles, de Duitse herstelbetalingen, de Spaanse Griep en de herdenkingen van WO I in Baarle.

Weelde-Station. Duitse landstormkorporaal op de fiets.

Duitse landstormsoldaten uit Neuiss voor het gemeentehuis van Poppel.

Duitse troepen voor het gemeentehuis van Poppel. Let op de Duitse aanplakbiljetten.

Bezetting van Villa 'Mijn lust en leven' in Nieuwkerk.

Het boek wordt gedrukt bij de Koninklijke Drukkerij Em. de Jong in Baarle en telt 352 pagina's A4. De meer dan 250 foto's komen in sepia. De cover wordt ontworpen door Charlotte Peys, een studente Illustratie aan het KASK in Gent. Je kan intekenen door het storten van 30,00€ met de vermelding "WO I-boek" op onderstaand rekeningnummer ten name van "Amalia van Solms, project WO I": IBAN: BE90 7310 2235 4532 BIC: KREDBEBB. De voorintekeningstermijn loopt tot de Midzomernachtfair in Baarle op zaterdag 29 juni 2013. Daarna betaal je 35,00€.

Boekpresentatie

De presentatie van het boek, tevens startmoment van de cursus, vindt plaats in de Wouwer in Ravels op zondag 13 oktober 2013. Op het programma staan:

14.00u: optreden van folkgroep Folgazán: "De Groote Oorlog van de Kleine Belg" (deel 1)

14.45u: presentatie van het boek met overhandiging van de eerste exemplaren aan de zeventien auteurs

15.00u: pauze en mogelijkheid tot afhalen van de bestelde boeken

15.45u: optreden van folkgroep Folgazán: "De Groote Oorlog van de Kleine Belg" (deel 2)

16.30u: einde en mogelijkheid tot afhalen van de bestelde boeken

Folgazán is een popfolkgroup die ver buiten de lijnen van de traditionele folkmuziek kleurt. Met een ruime bezetting waarin naast fluit, viool, bouzouki, accordeon en piano ook nadrukkelijk plaats is voor een elektrische en akoestische gitaar, basgitaar en drums, mengen ze moeiteloos elementen uit de hedendaagse pop en rock met typische folky en Keltische invloeden. Begin 2012 werd Folgazán met "Mère des Tranchées" geselecteerd door Radio 2 als finalist in het programma "De Muziekklass". Onder de leiding van Johan Verminnen werd in de VRT-studio een opname gemaakt en kreeg het nummer air-play.

Folgazán werkt al twee jaar aan een project rond WO I. Hierin worden twee passies gecombineerd: muziek en geschiedenis. Het programma heet "De Groote Oorlog van de Kleine Belg" en bestaat uit drie grote pijlers: muziek, woord en beeld. Het is meer dan een concert, eerder een evocatie met teksten, foto's, film en liederen. Voor de uitwerking en de uitvoering van dit programma werd Yves Bondue van Le Vélo Vert aangetrokken. De groep telt nu acht muzikanten. De klemtoon van het programma ligt vooral op de gevolgen van de oorlogswaanzin en de ervaringen van de gewone Belgische burger en soldaat. Hierdoor krijgt WO I een gezicht voor de huidige generatie. De teksten, waarin emotie centraal staat, werden geselecteerd uit dagboeken van de "gewone man". Alle teksten en liedjes zijn in het Nederlands en van eigen makelij. Het unieke aan dit project is de mogelijkheid om zelf een inbreng qua foto's en teksten te hebben.

www.dodendraad.org

De Baarlese heemkundekring ontwikkelde voor haar project "WO I in onze grensregio. Vergeten? Opgehelderd!" een eigen website: www.dodendraad.org. In het hoofdmenu van deze site vind je onder de rubrieken "Routes", "Cursus" en "Boek" een uitgebreid overzicht van de projectonderdelen. Daarnaast is de website heel informatief over de dodendraad en de Eerste Wereldoorlog aan de Belgisch-Nederlandse grens. Let binnenkort ook op de aankondigingen die verschijnen in de rubriek "Nieuwsberichten". Voor wie er nog aan mocht twijfelen: Amalia van Solms heeft een uniek WO I-project!

Op de koffie bij Suzanne Kraayenbrink-De Bonnaire.

Luc Andries.

In de nazomer van 2012 heb ik met Suzanne afgesproken in haar voormalige woning aan de Tilburgseweg te Poppel, waar Lou (haar zoon) en Rachel wonen. Suzanne zelf woont al enkele jaren in een serviceflat te Ravels en voor deze gelegenheid wordt ze speciaal door Lou opgehaald om in haar vroegere woonst een spervuur aan vragen te ondergaan. Zoals u in de titel merkt, heeft Suzanne een Franstalige achternaam, die in deze contreien niet zoveel voorkomt en dat wekt onze interesse op.

Met de volgende vier foto's kan men duidelijk zien hoe een mens evolueert, maar ook dat de gelaatstrekken in de loop van het leven behouden blijven.

3 jaar.

4 jaar.

7 jaar.

Eerste Communie.

22 jaar.

24 juli 2012.

Maar laten we van wal steken.

Suzanne is geboren te Antwerpen op 13 januari 1920 en heeft er gewoond in de Lange Lozanastraat. Zij is de dochter van Emile De Bonnaire, geboren te Antwerpen op 24 januari 1886 en overleden te Poppel in 1952 en van Philomena De Jongh, geboren op 4 april 1889 te Poppel en overleden te Turnhout op 11 januari 1964. Generaties terug komen de De Bonnaires uit Bouillon in het Zuiden van België, vandaar dus die Franstalige naam. Haar moeder is een telg van de Poppelse Janhagelbakker Jacobus De Jongh en haar ooms Louis en Staf De Jongh zetten toen de speculaastraditie voort.

Emile De Bonnaire en Philomena De Jongh.

Reductiekaart van 50% op het openbaar vervoer voor oud-strijders van de eerste wereldoorlog.

Hier werd in het grootste geheim, tegenover de Poppelse kerk, de Janhagel gebakken in de linker achterbouw. Tijdens het bakken trok nonkel Louis zich achter gesloten deuren terug in zijn bakkerij, want niemand mocht het recept en bereidingswijze kennen. Suzanne vindt dat de samenstelling van de Janhagel wel geëvolueerd is in de loop der jaren. Het gebouw is recent afgebroken en in het museum bewaren we

nog een deurtje en enkele voorwerpen uit de bakkerij, waaronder het (door Lou Kraayenbrink) gerestaureerde apparaat om de korreltjes voor de Janhagelkoek te maken.

Dit is de tweede locatie van de Janhagelbakkerij (het huidige AXA-kantoor, Dorp, Poppel).
V.l.n.r. Toontje Olieslagers, Louis De Jongh, Christine Melis, Louis De Bonnaire, Stans Botermans, Staf De Jongh en Trien van Dun.

“Hier zitten we aangenaam te verpozen in de tuin van Louis De Jongh tegenover de kerk in Poppel.”
V.l.n.r. eerste rij staande: twee zonen van Keske Nooyens van de Pannenhoeve, tweede rij zittend: onbekend, Louis De Jongh met zijn jachthond en op de achterste rij: Alice De Jongh, Suzanne De Bonnaire en Fien Haagen.

Grootvader en grootmoeder De Bonnaire.

Emile (haar vader) deed destijds mee aan het examen bij de spoorwegen. Hij was wees en kon het geld goed gebruiken, maar een oproep vanwege de spoorwegen liet op zich wachten. Daarom besloot hij om ook het examen voor douanier te doen. Alras werd hij 'douaan' te Poppel en omdat toen een reis Antwerpen-Poppel een ganse dag duurde ging hij in de kost bij Govertje Koolen, een drukbezochte kwakzalver "gespecialiseerd" in reuma. Die woonde tegenover de huidige Carrefourvestiging. Na vier maanden leerde hij Philomena De Jongh kennen. Zij was ook wees en werd grootgebracht bij haar oom Louis De Jongh die de Janhagelbakker was.

Enige tijd later kreeg hij toch nog een oproep voor de spoorwegkathedraal van Antwerpen, waar hij na verloop van tijd stationschef werd. Emile zei: "trouwen of gedaan". En zo is het jonge koppel getrouwd en naar Antwerpen verhuisd.

*Foto van de familie De Bonnaire-Dr Jongh.
v.l.n.r. broer Louis (*1912), vader Emile, moeder
Philomena en Suzanne.*

De terugkeer naar Poppel.

Begin 1930 werd de vader van Suzanne ziek (maag) en de dokter adviseerde om de stad te verlaten en 'op den buiten' te gaan wonen. De oplossing, terug naar Poppel komen, lag voor de hand. Maar er moest natuurlijk nog brood op de plank komen. Emile werd dan bediende bij het 'Kempisch Landbouwbedrijf De Pannenhoeft' en ze bouwden een hotel met café aan de Tilburgseweg of 'De Boulevard' te Poppel. Terwijl de werkzaamheden aan het hotel nog bezig waren, verbleven ze in het schoolhuis bij Nonkel Jules De Jongh, die schoolmeester was.

Emile De Bonnaire is de man met de pet staande in het deurgat. Zijn vrouw Philomena De Jongh zit rechts van hem.

Het hotel kreeg de naam 'Kempenrust' met als adres Tilburgseweg 5 te Poppel, provincie Antwerpen. Hotel en herberg draaiden goed omwille van de smokkelaars, reizigers en 's zomers de vele stadsmensen die op vakantie kwamen in de geweldige natuur van Poppel. Vader moest door zijn ziekte zijn werk staken op de Pannenhoeft. Het hotel werd in moeilijke omstandigheden verdergezet en broer Louis, student in Antwerpen, wilde in het weekeinde absoluut niet in het drukbezochte café werken. Door die tegenslagen zagen ze zich verplicht met het hotel en café te stoppen.

Er werd besloten om de zaak over te laten met als voorwaarde dat de koper ook de tuin moest aankopen. De overnemer was niemand minder dan Sooyke de Wit, die node de tuin overneemt. Door de verkoop hadden ze geen dak meer boven het hoofd en er moest een nieuwe woning komen. Vader kon een stuk bouwgrond van boer Jonkers kopen aan de overkant van de straat. Later kwam veldwachter Van Der Voort naast hen wonen. Met de Van Der Voorten zijn ze 75 jaren goede geburen geweest en dat ging zover dat er in de zomer elke morgen wat groenten uit de moestuin van familie Van Der Voort bij hun werd bezorgd.

Nu Suzanne in een serviceflat woont te Ravels is André Van Der Voort (zoon van de veldwachter en onderwijzer te Poppel geweest) haar bovenbuur; van een toeval gesproken! De mensen zeggen: "Awel ge hebt Dré niet kunnen missen zeker?" waarop Suzanne repliceert: "Dré wel, maar zijn groenten niet!".

Gelukkig liet Sooike hen voorlopig wonen in het hotel tot ze konden verhuizen. Sooike De Wit had met de smokkelaars veel klandizie in de drankgelegenheid. Na Sooi deed Nand De Wit verder met een café-dancing en zijn orkestje, en dat tot het begin van de tachtiger jaren van de twintigste eeuw. Later werd het nog eventjes een discotheek en een casino. De laatste jaren is het het Chinees restaurant Mandarin waarvan de huidige parking de vroegere hoteltuin is. Tegenwoordig kunt ge u niet meer inbeelden dat haar vader en moeder één van de eerste huizen bouwden aan de rechterzijde van de Tilburgseweg tussen de Beekseweg en de Zandkuilstraat. Er was daar helemaal niets behalve weiland en boer Jonkers in de Beekseweg. Nu is het helemaal volgebouwd.

Zo eenvoudig was het vroeger om een kaartje naar een hotel in Poppel te sturen.

Vanwege Henri De Jongh (zoon van de schoolmeester Jules De Jongh).

De processie trekt voorbij aan 'Hotel Kempenrust'.

De schoolcarrière van Suzanne.

Suzanne deed haar Eerste Communie in Antwerpen . Vóór ze definitief naar Poppel verhuisde, was ze in de zomermaanden vaak op vakantie bij de familie De Jongh. Van haar lagere schooltijd in Poppel herinnert ze zich nog zuster Aurelia in de meisjesschool. "Da was 'n kaoie non" die bij Suzanne de linkshandigheid eruit klopte. Die geestelijke stond, als er moest geschreven worden, altijd in de buurt van kinderen met een

aangeboren linkshandigheid. De non patrouilleerde met een ijzeren liniaal tussen de banken om zo nodig op de linkse vingers te slaan. Er was ook nog Zuster Jozefa die met alles en nog wat gooide in de klas. En vanzelfsprekend had Suzanne last om een kruisteken te maken. Ze moest hierbij goed nadenken over links en rechts!

V.l.n.r. Christine Melis, Louis De Jongh, onbekend, Stans Botermans, Suzanne De Bonnaire, Louis De Bonnaire en Gustaaf De Jongh die de volgende Janhagelbakker werd en huwde met Julia Beyls.

Omstreeks 1930 verhuisde ze naar Poppel en Suzanne deed haar laatste jaren van de lagere school, haar plechtige communie en haar vormsel te Poppel.

Louis De Bonnaire (1912).

Susanne en Louis.

Louis De Bonnaire.

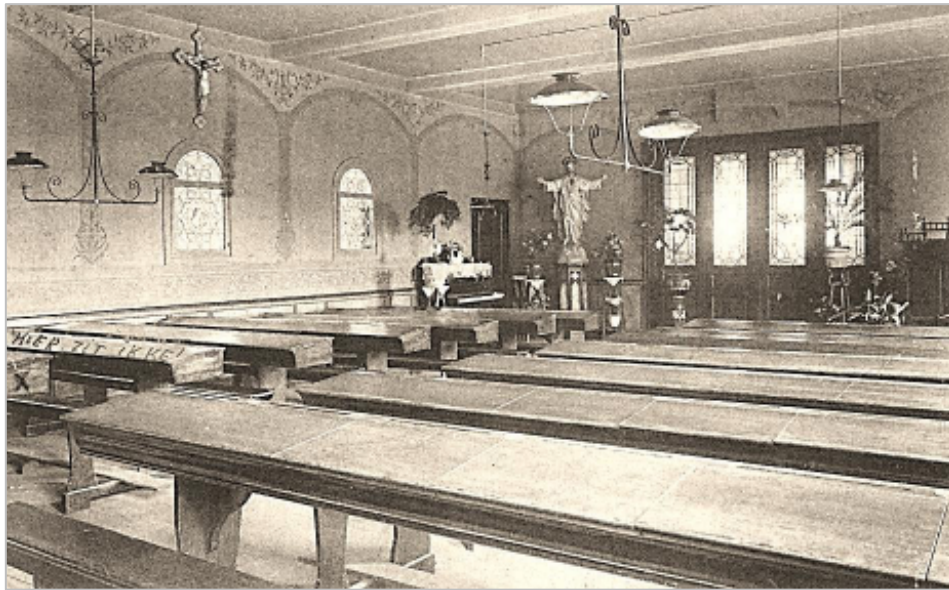
Plechtige Communie.

Het door vader geschreven menu.

Suzanne zegt terloops: "Voor op een wit blaadje te staan bij de priesters en de nonnen, werd er door de boerenfamilies, als er geslacht werd, het beste vlees naar de pastoor en het klooster gebracht. Thuis aten ze dan de rommel op!". Pastoors en nonnen werden omgekocht met het lekkerste vlees en diegene die het meeste en beste bracht, kreeg de eerste prijs. Zodoende waren de schoolresultaten van kinderen uit boerengezinnen beter dan die van burgers. Maar omdat vroeger iedereen slachtte in dezelfde maand zaten de geestelijken jaarlijks op een berg vlees, dat werd dan bij de slager bezorgd, om het te laten bewaren.

Als twaalfjarige ging ze naar het internaat: 'Kostschool Mariadal' te Oosterloo. Ze moest er veel bidden en heel hard studeren: "...zo hard dat mijn hoofd bijna ontplofte van de koppijn". Al corresponderend met behulp van de zichtkaarten van het internaat hield ze contact met het thuisfront want tijdens het schooljaar waren ze telkens voor enkele maanden van huis. Na vier jaar behaalde ze het diploma steno-dactylo Nederlands-Frans.

Suzanne schrijft op de bank in de studiezaal: "Hier zit Ikke".

Kaartje naar haar vriendin M. Van Der Voort, Boulevard te Poppel bij Turnhout.

Daarna ging Suzanne in Berchem voor twee jaar snit-en naad volgen en kon ze in Antwerpen, door toedoen van broer Louis, bij de moeder van haar toekomstige schoonzuster Fien (Florence Mathieu) verblijven. Na één jaar stopte Suzanne met deze opleiding omwille van vaders gezondheid.

Gaan werken als secretaresse of naaister zat er niet in omdat het met vader De Bonnaire snel achteruit ging en thuis alle hulp welkom was. Suzanne bleef dan ook thuis om haar bedlegerige vader te verzorgen. Louis, haar broer, woonde sinds zijn huwelijk met Fien in Mortsels (Oude-God) en kwam wekelijks naar huis om zoveel mogelijk te helpen. Hun moeder werd ook een dagje ouder en haar gezondheid ging ook achteruit.

Ondanks al deze ellende leerde Suzanne een jongeman kennen, namelijk Ely Kraayenbrink. Zij had ruim tien jaar verking met hem alvorens te trouwen. Ely was een boerenzoon en zijn vader vond dat zijn zoon een boerendochter moest huwen: "...omdat ge van een boerin een juffrouw kost maken, maar andersom niet!".

Wie en van waar is die Ely Kraayenbrink eigenlijk wel?

Zijn ouders (zie doodsprentjes) waren afkomstig uit Gendringen, een grensplaats in Gelderland tussen Arnhem en het Duitse Bocholt. Zijn vader stamde uit een brouwersfamilie. De grootvader van Ely besloot om zijn zaak te verkopen en het geld te verdelen onder zijn 7 zonen. Aldus kocht Fredrik Kraayenbrink met zijn part een viertal boerderijen in de Poppelse streek. Hij kocht deze eigendommen nog vóór zijn huwelijk met Johanna Te Pas.

Ely Kraayenbrink

*Staande: 2° van l. is Frederik Kraayenbrink, 3° van l. is Ely.
Zittend: 1° van l. is Johanna Te Pas.*

Blijf Uw goedertierenheid tonen, o Heer, aan hen,
die U vrezen, Uw gerechtigheid aan de oprechten
van hart. Ps. XXXVI, 11.

†

BID VOOR DE ZIEL VAN ZALIGER
Johanna TE PAS
echtgenote van
Frederik Willem KRAAIJENBRINK,
geboren te Ulft, gemeente Gendringen (Gelderland),
24 Augustus 1890 en godvruchtig in den Heer ont-
slapen te Poppel 7 December 1953, voorzien van de
H.H. Sacramenten der Stervenden.

Een goede vrouw: gelukkig haar man; want het
getal zijner dagen verdubbelt. Een goede vrouw
is een goede gave; den godvrezenden valt ze ten
deel. Eccl. 26, 1, 3.

Vertrouw rustig op God, mijn ziel, want van Hem
komt mijn heil; Hij alleen is mijn rots en mijn red-
ding, mijn toevlucht; nooit zal ik wankelen.
Ps. LXII, 2, 3.

Zalig de doden, die in den Heer sterven; van nu af!
Ja, zegt de Geest, ze zullen uitrusten van hun zwoe-
gen; want hun werken volgen hen achterna.
Openb. 14, 13.

Zoals een vader zich over zijn kinderen ontfermt,
ontfermt zich de Heer over hen, die hem vrezen.
Ps. CIII, 13.

Zo wij geloven dat Jezus gestorven is en verrezen,
dan geloven wij ook, dat God hen, die in Jezus ont-
sliepen, zal terugvoeren met Hem. I Tess. 2, 14.

Een brave, eerlijke en zachte vrouw, een goede
moeder voor haar kinderen; in alle oprecht-
heid zocht zij den Heer en heeft Hem gevonden en
Hem gediend in christelijke liefde. Haar vroom aan-
denken weze een troost en een voorbeeld.

Mijne duurbaren, in sterker liefde dan die van de
aarde blijven wij verenigd. Blijft mij bij den Heer in
uw gebeden gedenken.

Mijn Jezus barmhartigheid! 100 d. afl.
Zoet Hart van Maria, wees mijn heil! 300 d. afl.

Zalig de doden, die in de Heer sterven,
ze zullen uitrusten van hun zwoegen, want
hun werken volgen hen achterna. Apoc. 14

†

BID VOOR DE ZIEL VAN
MIJNHEER

**Fredrik, Willem
KRAAIJENBRINK**

Weduwnaar van
MEVROUW
Johanna TE PAS

Geboren te Gendringen (Nederland)
op 3 maart 1878
en godvruchtig overleden
te Deurne op 5 december 1956
Voorzien van de H.H. Sacramenten
der Stervenden.

—

Wij hebben hem bemind; laat ons zijner
indachtig zijn tot wij hem door onze gebeden
in het rijk der gelukzaligen zullen gebracht
hebben. (H. Ambrosius)

Met hem is uit ons midden heengegaan een
onbaatzuchtig mens en een trouwe vriend.
Allen, die hem kenden, en meest nog zij, die
met hem van dichtbij waren omgegaan, hielden
van hem om zijn grenzeloze dienstvaardigheid
en toewijding. Zijn vreugde was het de ande-
ren te kunnen helpen.

Teergeliefde dochter, ik dank u voor uw
toewijding en uw geduld, vooral die slapeloze
nachten tijdens mijn lange en slopende ziekte.
Nooit zal ik kunnen vergelden wat gij voor
mij gedaan hebt. In de hemel blijf ik aan u
denken en voor u bidden. Eens zullen we voor
eeuwig samen gelukkig verenigd zijn.

En gij, duurzame familieleden en trouwe
vrienden, blijft steeds voor mij bidden.

J. CELIS, begraf., Tirinusstr. 19, Deurne. Tel. 35.24.27

Uw deelneming in de rouw was ons
een grote troost en uw gebed een kostbare hulp
voor onze dierbare overledene.

+

Mijnheer en Mevrouw Eli KRAAIJENBRINK-DE BONNAIRE;
Mijnheer en Mevrouw Antoine GLENISSON-KRAAIJENBRINK.
De families KRAAIJENBRINK en TE PAS.

Doodsprentjes van de schoonouders van Suzanne.

Ely werd nog geboren te Gendringen (Gelderland-Nederland) op 1 januari 1914. Frederik Kraayenbrink heeft als brouwerszoon van de landbouw geen kaas gegeten. Zo ging het dus zijn gangetje en de verwachtingen werden maar deels ingelost. Fredrik zijn levensmoto was: "Ik heb maar één leventje en dat zal ik zachtjes en zoetjes doorbrengen."

Frederik was als pater familias autoritair. Johanna miste haar familie en vrienden uit haar geboortedorp en was hier niet gelukkig. Ze kwijnde stillekes weg en stierf van heimwee.

De vrijage van Suzanne en Ely duurde ruim 10 jaar omwille van schoonpapa die een huwelijk met een burgermeisje niet zag zitten. Ten lange laatste zijn ze dan toch getrouwd. Ely's vader was niet op de hoogte en dus niet aanwezig bij de plechtigheid.

Na hun huwelijk ging Ely werken op de Pannenhoef en later in de Staatsbossen als boswachter. Suzanne volgde na een tijdje de lessen van Familiehulp te Turnhout. Deze lessen kwamen haar later helaas goed van pas. Want einde jaren 70 (20^e eeuw) begon Ely te sukkelen met zijn bloedcirculatie en moet opgenomen worden in het Sint-Jozef Ziekenhuis te Turnhout. Vandaar ging het, na de nodige administratieve formaliteiten naar Kliniek dr. Schrijvers (nu: De Hoge Heide) in de Lusthoven te Arendonk. Na rijp beraad besloot Suzanne om Ely naar huis te halen en zelf te verzorgen. Een half jaar later overleed Ely thuis te Poppel op 14 oktober 1981.

Na haar pensioen sprong Suzanne bij in het huishouden van Jef De Rijk, de bekende duivenmelker uit Weelde die, na zijn negentigste verjaardag te hebben gevierd, 's anderendaags schielijk overleed.

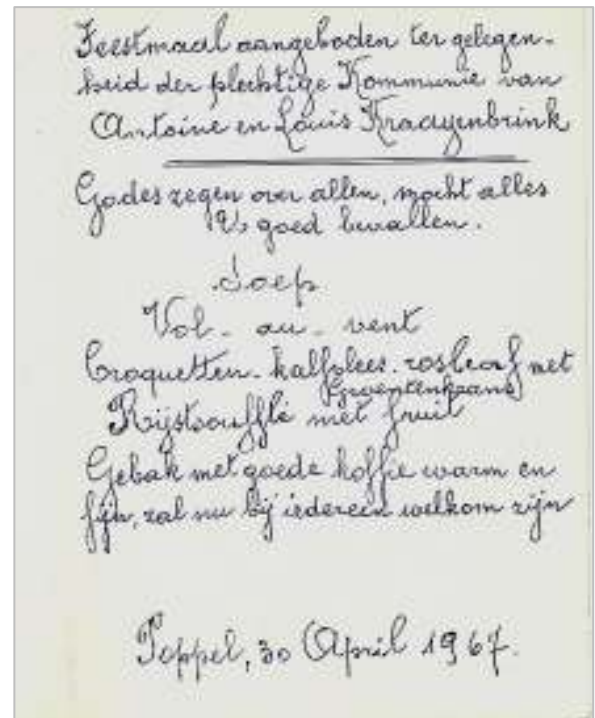
Ely en Suzanne zetten twee flinke zonen op de wereld. Toine (Antoine) zag het levenslicht op 28 februari 1955 en Lou (Louis) op 8 maart 1956.

*Doop van Toine in het Moederhuis, toen nog in de Korte Begijnenstraat te Turnhout.
Op de foto v.l.n.r.: Antoine Glenison, grootmoeder en meter Philomena De Jongh, Ely Kraayenbrink, Jeanne Kraayenbrink (zuster van Ely en gehuwd met Antoine Glenison) en onbekend.*

Lou met de krullenbol, die later gespecialiseerd lastechnieker (TIG) werd, was van jongs af aan in de weer met bouwmaterialen. Toine die in het onderwijs ging, houdt hier al toezicht op zijn één jaar jongere broer.

Bij de gezamenlijke Plechtige Communie van haar 2 zonen Toine en Lou schreef Suzanne naar goede familietraditie het menu.

V.l.n.r. Ely Kraayenbrink, Louis De Bonnaire en zoon Guy.
Vooraan: Lou en Toine Kraayenbrink.

V.l.n.r. Nicole dochter van Louis De Bonnaire, Emile en
Philomena De Bonnaire-De Jongh, Guy en Louis De
Bonnaire op stap aan de kust.

V.l.n.r. Fien Mathieu (Louis' vrouw), Philomena De Jongh en Louis De Bonnaire.

Hoe ging het verder na het overlijden van Ely?

In 1981 waren de 2 broers, Toine en Lou al aan het werk. Lou woonde nog thuis met moeder en werkte in Wijnegem. Suzanne deed nog wat Familiehulp en zoals gezegd na haar pensioen bood ze een beetje hulp in het huishouden van Jef De Rijck. Haar bezigheden en zorg voor haar kinderen hebben haar na de dood van haar echtgenoot goed door een zwarte periode van haar leven geholpen.

Vroeger ging ze ook af en toe met Lou 's ochtends mee naar Wijnegem en vandaar te voet naar haar broer en schoonzuster in Oude-God (Mortsel). Er werd dan ook wel eens gewinkeld in Antwerpen. Het gebeurde ook vaak dat Suzanne 's avonds dan weer te voet naar Wijnegem aan het kanaal stapte om met Lou terug naar Poppel te rijden.

Suzanne heeft nog twee kleinzoons die ook haar aandacht vroegen en zo kabbelde het leven voort.

Een paar jaren geleden vond Lou de vrouw van zijn leven en Suzanne besloot in haar eentje om eens een kijkje te gaan nemen in het Onze-Lieve-Vrouw Rusthuis te Ravels. Het beviel haar daar en ze reserveerde een serviceflat. Vrij snel kon ze er haar intrek nemen. De twee zoons waren echter niet op de hoogte van moeders plannen en konden haar niet tegenhouden. Eens te meer liet ze zien wat een sterke wil ze heeft. Buiten enkele (volgens Suzanne) medische akkefietjes blijft ze rustig doorgaan en is ze op weg naar 93 lentes.

Op de vraag wat voor haar het meeste veranderd is sedert haar jonge jaren, antwoordt ze fluks: "de gezelligheid!". De mensen kwamen meer bij elkaar thuis en op straat was er tijd voor een praatje. De televisie heeft veel van die ouderwetse gezelligheid weggenomen. Tegenwoordig zit men 's avonds thuis achter een gesloten deur en bij de televisie of computer. Mensen van tegenwoordig jagen ook veel luxe achterna en besteden er veel geld aan, maar worden ze daar gelukkiger van? Suzanne vindt dat gelukkige mensen tevreden zijn met wat ze hebben en dat af en toe een beetje tegenslag nodig is om te beseffen hoe goed dat ge hebt.

Suzanne haar motto is: "We pakken het gelijk dat het komt." en "Voortdoen met wat ge gewoon bent."

Dat lijkt me aardig gelukt en bij deze wil ik de familie bedanken voor de hartelijke ontvangst.

Tijdschrift 'De Drie Goddelijke Deugden' Afgiftekantoor: 2380 Ravels 1 Redactieadres: Ria Verheyen, Welvaartstraat 14, 2300 Turnhout		Verschijnt 3-maandelijks Verantwoordelijke uitgever: Luc Andries Pastoor Coolsstraat 15, 2382 Poppel
---	---	---